

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v »Zvezdi«.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat zmanjšen popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Ali so klerikalni sleparji v resnici vsemogočni?

Pravo čudo dvajsetega stoletja so priprave za občinske volitve v Železnikih. Že 20. novembra lanskega leta je potekla doba sedanjega odbora in županstvo, prisiljeno po c. kr. okrajnem glavarstvu, je razgrnilo 19. decembra l. l. imenik volilcev v vpogled. Zgodovina imenika je pa taka: Župan je prejel dne 3. decembra izkaz volilcev, na račun občine od c. kr. davkarje v Škofji Loki, nakar ga je nesel v delavnico naj-novejšega „kovača“ župnika Valentina Marčiča, kateri je po šestnajstih dneh izdelal iz tega izkaza karikaturu, po kateri bi mogli pri teh volitvah klerikalci zmagati vsaj v dveh razredih, nadejajoč se, da volilci narodno-napredne stranke ne bodo prišli na sled temu sleparstvu.

Ko pa je došlo županstvu toliko reklamacij proti temu imeniku, da so mogli izvršilni organi svete katoliške stvari poznati, da s tem sleparstvom ne morejo ničesar doseči, — pa so hoteli pri seji dne 7. januarja l. l. vtihočiti štiri častne občane, kateri bi jim odločili zmago v prvem razredu. — Javnost naj izve, kako se je vršila ta seja radi častnih občanov! Vsakega imenujem že naprej lažnika, kdor bi proti temu poročilu hotel pod imuniteto „Domoljubovega“ urednika to dejstvo zanikati.

Pri tej seji je bilo navzočih z županom enajst odbornikov. Vseh skupaj je 12.

Ko župan predlaga, naj se izvoli nekatere za občino zaslužne!!!? može za častne občane, predlaga svetovalec Hvalček, da se izvolijo gg.: Ivan Krek, Ivan Šušteršič, Franc Demšar in Evgen Jarc. Nato so napredni odborniki zahtevali kakor

en mož, naj jim predlagatelj, oziroma župan pojasni, kake zasluge imajo ti zagrizeni nasprotniki naše občine. Nihče ni vedel dati na to odgovora. So se pač premalo sporazumeli! Ampak samozavestno je predlagatelj vstal in zahteval, naj se o njegovem predlogu glasuje, nakar so jo napredni odborniki med hrupno, njim namenjeno ovacijo navzočih občanov, pravočasno odkurili in s tem te (po dr. Trillerju) nečastne občane skozi klobuk pihnil. Ostali klerikalni odborniki so bili kakor politični čuki in vsled nesklepnosti se je niso niti pisali, niti podpisali zapisnika.

Po tej seji pa prične raznašati župnikov ljubljeneč, občinski svetovalec Štrajner, da so častni občani izvoljeni in je tudi resnično župan pri naslednji seji 12. januarja hotel tozadevni zapisnik prečitati, katerega pa dan poprej niti še imel ni. Eden odbornikov je izjavil, da, ker se vrše taka sleparstva in lumparije, pošteni ljudje ne morejo sodelovati in je tudi v resnici vseh pet odšlo.

Ko so ti sleparji spoznali, da jim bode tudi s častnimi občani šlo vse njihovo prizadevanje tja, kamor spada, pa je župan kar samovoljno ustavil vse volilne priprave. Naj se nihče ne vara, da bi bil on sam temu zmožen, a pustil je javno nabiti, da se volilno postopanje prične nanovo in vsled tega, ker je pomotoma prišlo v imenik več davkoplavevalcev, ki niso več volilci! Naše občinstvo, ki je v resnici vsled zavlačevanja volitev že skrajno razburjeno, se je po takem postopanju odločilo, da zadevo osebno pojasni pri c. kr.

okrajnem glavarstvu in se je v resnici podala deputacija 14 občanov 14. januarja tja.

Glavarstvo, upoštevajoč upravičeno razburjenje občinstva, je nato županstvu doposlalo sledeči odlok:

Županstvu občine Železniki.

Poslovna doba tamošnjega občinskega zastopa je potekla 20. novembra 1909 in je županstvo na tukajšnji ukaz z dne 10. oktobra 1909, št. 24.009, tekoma meseca grudna 1909 pričelo s pripravami, da se izvrše nove volitve.

Pri tem pa je g. župan postopal tako pomanjkljivo in v nasprotju s tozadevnimi zakonitimi odločbami, da je vzbudil opravičeno ogorčenje volilcev, ki so se opetovano ustmeno in pa pismeno zatekli do okrajnega glavarstva, da si osigurajo postavno postopanje.

Tako je gospod župan, kakor sam priznava, opustil v § 12. občinskega volilnega reda predpisani zaznamek volilcev.

Volilne imenike je sestavil na podlagi davčnega izkaza, ki mu ga je naredil c. kr. davčni urad v Škofji Loki. Pozvan, naj predloži ta izkaz, da se bo okrajno glavarstvo vsled podanih pritožb zoper volilni imenik prepričalo, so se li volilni imeniki pravilno po § 13. volilnega reda sestavili, se izgovarja, da ga je izgubil in ga ne more predložiti, ko je poprej, in sicer dne 19. januarja 1910, št. 57, poročal, da ni volilnih imenikov točno po tem izkazu sestavil, ter da je zlasti izpustil osebe, ki niso več davkoplavevalci.

Ker je povsem neverjetno, da bi c. kr. urad izkazal take osebe, ki niso davkoplavevalci, je sum, da je županstvo namenoma pri sestavi volilnih imenikov nepravilno in svojevoljno postopalo, kaj upravičen.

PODLISTEK.

Spomini iz čajevega večera.

Podali smo se, kot dogovorjeno, zvečer k našemu starejšemu tovarišu Melinu. Veselo je oblikoval velik plamen precejšnji samovar ter nekako skrivnostno zapeljivo razsvetljeval sobo, v katero smo stopili.

«Pozdravljeni, tovarši,» se oglasi Melin iz mehkega naslonjača ter nam pohiti naproti. «Vedel sem, da morate vsak čas priti in zato sem že pristavil.»

Ponudil je vsakemu svoj sedež, postavil predenj skodelico in žlico, a na sredo velik krožnik, na katerega smo zložili, kar smo prinesli s seboj: Verin rum in siadkor, Pek pecivo, tigar izbor je kazal, da ni slab specialist v takih rečeh, a jaz sem privlekel iz malhe veliko steklenico vina.

«Bravo, Sonaki, Ti že veš, kaj se spodobi v tujini za kranjskega študenta!»

Ogledal sem se po sobi, v kolikor je je razsvetljeval spiritoz plašem. Čedna in lepo urejena je bila. Na zeleno pobarvanih stenah je viselo par slik; ona nad zofe je obrnila takoj mojo pozornost naše. Bila je velika, s širokim okvirjem, predstavljajoča brezakonočno stepto, pokrito s snegom. Iz snega se vzdiguje slabotno drevo, a na drevesu čepi v smrtne strahu mlada krasna devojka z razpletenimi lasmi, s novim, očividno pri plezanju raz-

trganim krilom, ki je le slabo zakrivalo njeno življenja kar kipeče telo, a spodaj pod drevesom — cela tolpa poželjivih volkov. Par krokarjev kroši po zraku in čaka na ostanke njenega deviškega telesa.

Cela slika me je naravnost frapirala in Melin je to zapazil. Lahen nasmeh mu je zaigral krog ust.

«Divna slika, Melin! Ali se gospodinja tako razume na umetnost?»

«Ta slika je slučajno moja,» odgovori Melin in zopet mu zaigra lahen nasmeh krog ust, toda tak, kot ob spominu na nekaj neizrečeno prijetnega, sladkega, a obenem tudi neizprosno grenkega.

«Strela, Ti imaš srečo, Melin! Kako pa si prišel do te slike? Kupil vama, da jo nisi,» je hitel Pek.

«Ne, kupil jo nisem,» odgovori Melin, očividno v zadregi in hiti popravljat samovar. «Oprostite, da Vas pustim sedeti v samo napot razsvetljeni sobi. Bo takoj luč tu!»

S temi besedami je hotel pritisniti na mali gumb pri vratih, toda zabranili smo mu še pravočasno.

«Bodimo v polmaraku, je tako prijetno sanjavo!»

«Tudi jaz sem najraje v polmaraku,» doda Melin, «tu se vsbude človeku spomini, čustva...»

In naredil je sanjavo zamišljen obraz kot šestnajstletni, čez ušesa zaljubljeni mladenci.

Med tem je čaj zavrel. Melin sam nama ga je nalil.

«Drugo pa kakor kdo hoče... Saj smo sami!»

«Prijatelji in stari znanci,» doda Verin in pristavi iznova samovar.

Pili smo čaj in zbijali sale. Meni pa je le slika bdela pred očmi in pa kako je Melin prišel v njeno posest. Ni sicer to lepa lastnost, ampak mi nismo imeli navade skrivati drug pred drugim svojih skrivnosti. Da pa mora biti s to sliko nekaj posebnega v zvezi, kar se skriva na dnu Melinovega srca, smo takoj uganili.

Nažgali smo cigarete, jaz pa sem odmašil steklenico. Melin je zamišljeno opazoval velike kolo-barje dima, ki so se vili nad njegovo glavo in izginjali.

«Upam, da se boš sedaj poboljšal in da Te bomo imeli čast večkrat videti v naši družbi, Melin, katero si zadnji čas precej zanemarjal,» začnem jaz.

«Prav pogrešali smo Te,» pravi Pek.

«In to skoro dva meseca,» doda Verin.

«Prijatelji,» odgovori Melin na naše interpelacije, «jaz sem se že poboljšal! Sedaj bomo šele začeli živeti, le čakajte!»

Hlastno je izpil kozarcu vina. Videle so mu je, da bi rad še nekaj rekel, vendar pa je molčal.

«Veš kaj, Melin, povej nam kar naravnost, odkod imaš to sliko,» pravi Verin.

«Povej nam, Melin!»

Krčil pa je g. župan zakon tudi in sicer § 17., odstavek 2. volilnega reda, ker ni razglasil o razpoložljivih volilnih imenikov javno nabil, temveč ga je dal le ustmeno razglasiti.

Skrbel pa tudi ni gospod župan, kakor je bila to njegova dolžnost, da bi bil volilni imeniki skozi ves čas razpoložljive vsakemu na vpogled, temveč je bil za časa županove odsotnosti dne 8. in 9. januarja t. l. vpogled prekinjen in so morali občinci, ki so hoteli ta dva dni volilne imenike vpogledati, zapustiti brezuspešno in ne-jevoljno občinski urad.

Skraino pristransko postopanje gospoda župana je spravilo del občinskih odbornikov v položaj, da so bili prisiljeni upreti se nadaljnim nezakonitostim, kar je imelo posledico, da se ni mogla izvoliti v § 17., odstavek 3., določena reklamacijska komisija in je bilo s tem onemogočeno nadaljevanje volilno-pripravnega postopanja.

Uvidevši ta položaj, je potem g. župan, ki je končno sam prišel do prepričanja, da se je odstranil od po zakonu določeni poti, iz lastnega nagiba, seveda zopet protipostavno, ker mu v to niti občinski zakon, niti občinski volilni red ne dajeta nikakega pooblastila, razveljavil celo volilno-pripravno postopanje.

Vse te pomanjkljivosti in nezakonitosti so povzročile sicer, da so vse dosedanje volilne priprave ničeve, a le nadzorovalna politična oblast jih zamore razveljaviti, kar se s tem tudi izrecno zgodi.

Ker pa je okrajno glavarstvo prišlo do spoznanja, da zahteva javna korist popolno pomirjenje vsled dosedanjega županovega postopanja skrajno vznemirjenih občincev, ter da se v dosego tega novo volilno-pripravno postopanje nikakor ne sme več poveriti županstvu, ki je dokazalo, da ni v stanju izvršiti volilne priprave tako, kakor to zakon veleva, se ukrene, upiraje se na določbe § 57., odstavek 3. občinskega reda za Kranjsko, da bo nove volilne priprave izvršil c. kr. okrajni komisar tega okrajnega glavarstva, gospod Oton Merk, in sicer na občinske stroške.

Poslovanje tega c. kr. komisarja v tamkajšnjih volilnih zadevah prične takoj in bo najprvo sestavil in razpoložil nove volilne imenike.

Županstvu se ukaže, se po vseh njegovih, volilnega postopanja se tikajočih ukrepah, strogo ravnati in mu mora biti občinska pisarna tako za razpoložitev občinskih imenikov, kakor tudi za vsa druga uradovanja vsikdar na razpolago. Seveda razpolaga v teh zadevah tudi čez občinske funkcionarje. O morebitnih reklamacijah bo razsojeval samostojno ta gospod c. kr. komisar, v drugi inštanci pa okrajno glavarstvo.

Ta določba stopi takoj v veljavo in ni proti njej dovoljena nikaka pritožba, ker izvršujejo volilne posle občine le v prenešenem delokrogu in

je upravna politična oblast vsikdar upravičena po izprevidu odvzeti jih občinom.

Priloženi razglas je takoj po krajni navadi objaviti in pribiti na občinsko desko.

Tozadevno potrdilo je predložiti semkaj v teku 14 dni.

Vsled predložene reklamacije, ki se bodo slučajno upoštevale pri sestavi novih volilnih imenikov, izroče se g. komisarju.

Za morebitne pritožbe zoper te imenike bo seveda določen svoj čas nov rok in nimajo dosedanje in tu pridržane reklamacije nobene veljave, o čem naj se v zadevi morda tamkaj poprašajoče stranke obvesti.

C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 24. januarja 1910.

Ali občinstvo je danes še veliko bolj razočarano, kajti niti županstvo ni storilo tega, kar mu naroča glavarstvo, niti glavarstvo ne tega, kar je na podlagi tega primorano storiti, ako hoče, da občinstvo ne izgubi zaupanje v zakone in oblasti.

Vsa ta razočaranja so primorala nekatere občince, da so se šli informirati h gospodu okrajnemu glavarju 10. t. m. Ko je uradoval tu, so se pritožili radi postopanja županstva in je vprašal, zakaj da se še ni pričelo novo volilno postopanje. Gospod okrajni glavar pa je dal tak odgovor, da smo prišli do spoznanja, da je deželna vlada v Ljubljani podrejena škofu, okrajna glavarstva pa raznim župnikom. To so neovrgljiva fakta, ki jasno kažejo razmere, kakor se razvijajo na podlagi te, tako svete katoliške vere.

Sl. N.

Zanesljivo pričakujemo od Vas, da naročite „Gorenjca“. Ker bi radi uredili naklado, Vas prosimo, da izvolite čimprej poslati naročnino. „Gorenjec“ ne manjkaj v nobeni kmečki, pa tudi v nobeni mestni hiši!

Kranjski deželni zbor.

XXIII. seja z dne 29. januarja.

Poslanec Born vloži interpelacijo na vlado v zadevi železnice Ljubljana-Jesenice. — Razpravlja se o zgradbi hudournikov v Beli Krajini, o regulaciji Želumljice, o zgradbi nove deželne hiše, za katero naj se najame posojilo 474.000 K, o izboljšanju pašnikov, o razdelbi skupnih zemljišč, o zložbi poljedelskih zemljišč, o uredbi pravic drvarenja, o cestnih zgradbah v poljanski dolini, o idrijskih grabljah, o podpori Salezijancem, o raznih podporah in prošnjah, med drugim prošnja „Vincencijeve družbe“ v Kranju za podporo k zgradbi nove sirotišnice, ki se odstopi deželnemu odboru, da poizveduje o stroških stavbe nove

bolnice in o vzdrževalnih stroških ter da stavi primeren znesek v proračun za leto 1911.

O nujnem predlogu poslanca dr. Janka Vilfana glede planinskega cvetja poroča poslanec Hladnik in predlaga v imenu upravnega odseka, naj se predlog dr. Vilfana izroči deželnemu odboru, da izdelava načrt zakona in ga predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. — Glede posojila mestne občine ljubljanske predlaga deželni odbor, da se dovoli najetje posojila v znesku 1.803.200 K, ki se sme obrestovati kvečjemu po 4 1/2% in se mora amortizirati v 50 letih. Predlog se po kratki debati sprejme. — O izkoriščanju vodnih sil za deželna podjetja predlaga upravni odsek: 1. Priloženi načrt zakona o izkoriščanju vodnih sil za deželna podjetja se odobri; 2. Deželnemu odboru se naroča, da predloži načrt zakona v najvišje potrjenje. Sprejeto.

Razpravlja se v popoldanski seji o predlogu glede vpeljave enoletnih tečajev za izobrazbo pomožnih živinozdravnikov, ki naroča deželnemu odboru, da študira stvar in poroča o njej v prihodnjem zasedanju. Poslanec dr. Oražen pravi, da je premalo živinozdravnikov, da ljudstvo res zahteva več živinozdravnikov ali ne strinja se s predlogom. Vlada ni v nobeni deželi pritrdila takim predlogom že iz veterinaro-policijskih razlogov. Stanje živine iznaša v deželi velikansko število v vrednosti do dveh milijard. Odgovornost v zadevi živinskih kug je velikanska, in celo izučeni živinozdravniki imajo večkrat zelo težavno stališče. Vlada tudi z ozirom na izvoz najbrž ne bo pritrdila takim odredbam. Pomožni živinozdravniki naj bi ne delovali predvsem pri porodih in prvih nesrečah. A tu je pomoč zelo težka. (Klic: „Kaj pa babice?“) Babice so praktično izvežbane popolnoma, a imajo direkten nalog, da morajo pri abnormalnih slučajih takoj poklicati zdravnika. In ti „kuršmidi“ bi nastopali prav pri takih slučajih in brez nadzorstva. Svojo izobrazbo naj bi dobivali ti ljudje v tukajšnji podkovski šoli. Za pouk bi bilo treba res strokovnjaka. Za nenormalne slučaje ne bodo imeli nobene prakse. Nasvetujemo, da naj bi se državnozborni poslanci zavzeli za to, da višja živinozdravniška šola na Dunaju dobi več učnih pripomočkov. Dežela naj bi skrbela z ustanovami, da se posveti več ljudi živinozdravniškemu poklicu. Vsak sodni okraj bi moral imeti živinozdravnika. Obenem se mora izreči varstvo živinozdravstva. Veliko bi pripomogel tudi pouk ljudstva. Treba je tudi nekake centrale. Zavarovalnica za živino, ki se namerava ustanoviti, zahteva dobrih živinozdravnikov. Ravnotako zahteva to kmetijsko združenstvo, zlasti živinorejske in mlekarne zadruge. Potem ne bo več tistih hudih obsodb, kakor so se izrekle zaradi nesnažnosti mleka. S pomožnimi živinozdravniki se ustanovi le nekaka kasta, ki ne bo nič koristila, pač pa samo škodovala naši

«To je popolnoma enostavno,» izpregovori Melin, «podarila mi jo je neka dama.»

«Neka dama!»

«Da, neka dama, ki jo je sama naslikala...»

«Záte!»

«Da, áme!»

Kot bi vrge bombe med nas! Zato je hodil tako svečano zamišljen in visoko nad nami vzvišen! Pa k vsemu temu je vedno le molčal!

«Veš, kaj, Melin, stvar obeta biti interesantna, daj nam, povej celo zgodbo od konca do kraja!»

«Pa če Vas ne bo zanimala moja povest?»

«O!»

«Dobro! Predvsem moram poseči nekoliko nazaj,» začne Melin. «Postaviti Vas moram v domovino. Čas: letošnje počitnice!»

«Aha, vedno več skrivnosti!»

«Kakor Vam bo gotovo znano, jaz o počitnicah jako rad okrog lazim, zlasti po gozdih, kjer sem sam, čisto nemoten s čisto deviško naravo... In na enem takem izletu se mi je letos o počitnicah nekaj pripetilo... Bil sem globoko v gozdu. Vlečem se v zelen mah, zagledam se v nebo in se zamislim, ko kar naenkrat nekaj zasusti med grmovjem. Pogledam. Pred menoj je stala vila, prava pravcata vila! Dolgi zlati lasje so se ji vili po labodjem belem vratu, ji padali po plečih in elegantni postavi; dveje azurnih oči je izpod kosatih obrvi svedljivo gledalo v svet iznad bujno se vzdigujočih prsi... In ta obrazek! Kot angelj! Ni me se zapazila, Pokušljata. Tedaj pa odskoči kot

arna, a roka ji nehote poseže v žep po mal, z opali posuti revolver.

«Nič se bati, gospodična, jaz sem poštenjak!» Tako neumnost sem izbleknil!

Pogledala me je od pete do glave, nato pa pokazala dve vrsti belih drobnih zob ter se zasmejala zvonko kot svetošofanski zvon, a revolver utaknila mirno nazaj v žep.

Predstavim se ji in jo vprašam, če ni morda zaslja, ali ji smem v čem poslužiti, ker se dobro spoznam po teh gozdovih. Obenem pa jo prosim oprostjenja, ako sem jo prestrašil, ker sem to storil nevede...

Vrgla je lasje nazaj in me pogledala naravnost v oči.

«Prav ljuba mi je Vaša prijaznost, Vi strašilni vitez, ampak v teh gozdovih se bodete težko bolje spoznali kot jaz!»

In zopet se je zasmejala ter me radovedno ogledovala.

«Dovolite! Kaj pa čitate?»

Pogleda knjigo in se ironično nasmeja.

«Tolstoj! Vi moralist!» In vrgla mi jo je pred noge. Toda še predno sem se prav zavedel, jo je že pobrala in mi jo stisnila v roke. Nek mehak izraz se ji je razlil po obrazu.

«Oprostite, gospod Melin, nisem tako hudo mislila!»

«Jaz Vam nimam kaj oprostiti, gospodična!»

Dalje prih.

Josip Premk:

V mladem cvetju.

Roman.

Dalje.

«Kaj pa naj bo zopet ta vzrok!? Torej tega se že tudi začeli obirati, ko je komaj prišel in ga niti ne poznajo. Bog mu grehe odpusti, kdor spravlja te marne na dan. Ampak jaz jih ne bom premleval, ker vem, da ni v njih trohice resnice. Kaj pa naj ima ta gospod Fran — kakor ga kliče gospa — z menoj, vprašam vas! Kaj se mar on razume na gospodarstvo, ko je od nekdaj v knjigah tičal. Ampak nič nimam zoper njega, parkrat sva govorila in kakor sem spoznal ni ravno napačen človek. Naj se mu napravi pika na jeziku, kdor govori čez njega.»

«In z gospo se dobro razumeta?» je naglo vprašal Ivan, upajoč, da bo počasi že spravil Simna na svojo pot.

«Kako hočete za vraga vse natanko vedeti! Saj pravim — Zapolje je Zapolje, kraj, kjer je se vrag adio rekel! Vsi ste si enaki! Vse natanko vedeti, vse prenesti od hiše do hiše, polovico se pristaniti, kar je slabega povečati, dobro zamolčati in naposled pridejo na dan stvari, da bi se pošten kristjan nad njimi prekrizal.»

Kako bi se vraga ne razumela, ko ima v poku otoka. Sovražniku ga menda ne bo dala v vzgojo — to ve vsak pameten človek, vi pa se vprašujete!»

Ivan je po vseh teh Šimnovih besedah vedel ravno toliko, kakor poprej in pričel je postajati skoro

živinoreji. Predlaga sledečo resolucijo: Deželni zbor naroča deželnemu odboru sledeče: Deželni odbor proučuje stanje kranjskega živinozdravniškega vprašanja sploh, in pa higijenične razmere kranjske živinoreje. Proučuje tudi, kako in na kak način bi se higijenske razmere naše živinoreje povzdignile ter ljudstvo poučile na primeren način o načinu povzdige te higijene. Nato se sprejmeta odsekovi in dr. Oražnov predlog.

Posestniki vasi Podgora, Zajevše in Kleče prosijo za izločitev iz občine Dolsko ter priklopitev k občini Dol v brskem sodnem okraju. Deželni odbor naj poizveduje o primernosti in potrebi te izločitve in poroča deželnemu zboru. — Ustanovi se samostojna občina Sora, ki pripada škofjeloškemu sodnemu okraju in se sprejme tozadevni zakonski načrt. — Razpravlja se o preložitvi državne ceste na Jesenicah. Državna cesta na Jesenicah se je vsled zgradbe novega kolo-dvora preložila. Stroški so znašali 61.300 K. Dežela plača največ 15.325 K, ta svota se vstavi v proračun za l. 1911. Okrajni cestni odbor v Kranjski gori prispeva enako. Kranjskogorska občina odstopi brezplačno potrebna zemljišča. Preloženo cesto sprejme v upravo država. Izvršena preložitvev Podkorenske ceste, ki jo je izvršila na Jesenicah uprava državnih železnic in stari del državne ceste na južni strani postaje, ki se je izločil iz vrste državnih cest, se uvrsti med okrajne ceste.

Ker je bil s tem dnevni red končan, postavi deželni glavar s pritrditvijo zbornice na dnevni red še celo vrsto poročil finančnega odseka Omenjamo le Gorenjsko zadevajoče: Krajna šolska sveta v Stranjah in v Mavčičah pri Kranju prosita podpore k šolski zgradbi. Prošnja se zavrne, ker se morajo take prošnje vlagati le potom šolske oblasti. — Prošnja županstva Predvorom glede občinske poti od Zgornje do Spodnje Bele, da se uvrsti med okrajne ceste, se odstopi deželnemu odboru, naj stavi v prihodnjem zasedanju primerne nasvete. — Prošnja županstva na Jesenicah glede podpore za popravo občinske ceste v Plavškem svetu se odstopi deželnemu odboru v primerne rešitev. — V zadevi pomožne akcije za nakup krmil vsled suše v poletju 1908 prizadetim kranjskim živinorejcem predlaga finančni odsek: 1. Odobruje sklep deželnega odbora glede deželnega prispevka za pomožno akcijo se istemu naroča, da a) izplača iz deželnega zaklada obljubljenih 20.000 K; b) „Gospodarsko Zvezo“ obvesti, naj ona z vso odločnostjo od vlade izposluje ostali primanjkljaj v pokritje stroškov za pomožno akcijo; c) v bodočem zasedanju poroča o končnem obračunu „Gospodarske Zveze“ z vlado. Sprejeto. — Vodovodna naklada za mestno občino Kranj se dovoli v izmeri 5%, kakor je predlagal deželni odbor. — Prošnja Ane Šetine, posestnice v Tacnu št. 49, za podporo, da si popravi hlev, se odstopi priporočilno deželnemu odboru v rešitev. — Občina Predoslje ima za obrestovanje in amortizacijo posojila za vodovod

nevoljen. Pa Šimen, dasi se je podal nerad v tak pogovor, je dostavil še sam: »Popolnoma sin svojega očeta ste! Z od nekda se ne razumeva in se ne bova nikoli, zdaj mi po hodite še vi v nadlego. Kaj vas nosi zlomek sem, ali vam ni oče nikdar povedal, da me vidi težje kakor trn v peti? Ha, ha!»

Skoro zloben je bil ta Šimnov smeh in razlegal se je v noč nekako odurno, da je Ivanu postalo skoro neprijetno. Vedel je pač, da se oče in Šimen že od nekda ne moreta in se ogibata drug drugega, zakaj in odkaj, to mu ni bilo znano, a kakor je izprevidel, se je moralo dogoditi med njima nekaj, česar se Šimen še sedaj spominja s srdom in jezo...

«Ako sta si kaj nasprotna z mojim očetom, temu gotovo nisem jaz vzrok,» je dejal čez nekaj časa, da nekoliko pomiri Šimna, ki je zopet pil iz zelene steklenice v dolgih požirkih, kot da hoče v pljači utopiti svojo jezo...

«Ali sem vam kaj rekel?» je dejal, ko je spravil steklenico v žep. «Ampak popolnoma sin svojega očeta — in dalje me ne sprašujte! Minka se je morala vreči po materi. Da ne vem, bi ne verjel, da je poštarjeva hči in vaša sestra, popolnoma drugačna je in dobro se razumeva. Bog ji daj srečo — taka je bila njena mati...» Pri tem se je nekoliko zamislil — in kakor je bilo videti

l. 1910 plačati znesek 3944 kron 28 vin. V pokritje tega zneska je občinski odbor sklenil pobirati po davčnih občinah Britof, Rupa, Huje Klanec in Primskovo, katerim na korist se je vodovod zgradil, 31% doklado na vse direktne davke razen osebne dohodnine in plačarine. Poleg tega imata davčni občini Huje in Klanec prispevati za popravo mostu čez Kokro s 50% doklado, davčna občina Primskovo z 28% in davčna občina Klanec z 18% doklado za plačo duhovnika na Primskovem. Skupna doklada znaša tedaj za davčno občino Primskovo 109%, za davčno občino Huje 131% in za davčno občino Klanec 149%. Z ozirom na določilo § 79. al. 2 občinskega reda predlaga deželni odbor: V svrhu pokritja stroškov za obrestovanje in amortizacijo posojila za vodovod in drugih potrebščin se dovoli občini Predoslje v l. 1910 pobirati po davčni občini Primskovo 109%, po davčni občini Huje 131% in po davčni občini Klanec 149% doklado na vse direktne davke razen osebne dohodnine in plačarine.

Poročilo deželnega odbora glede nadaljnjega pobiranja dosedanje doklade od dohodkov najemščin v Ljubljani se vzame na znanje. — Odobri se zakonski načrt glede volilne dolžnosti za deželni zbor. — Glede na samostalni predlog glede železnice Kamnik-Polzela se sklene: Predlog se odstopi deželnemu odboru, ki izroči ta predlog deželnemu železniškemu odboru, ki se ustanovi temeljem sklepov železniškega shoda v Ljubljani z dne 24. januarja t. l., ki naj čimprej to zadevo reši ugodno v smislu stavljenega predloga. — Upravni odsek predlaga, da deželni odbor izdela do prihodnjega zasedanja predlog o stanovskem zastopstvu kmetov na podlagi državnega zakona o kmečkih stanovskih zadrugah z dne 27. aprila 1902, drž. zak. šte. 91 in o deželnem kulturnem svetu in ga predloži deželnemu zboru.

Gospodarski del.

V mesni glavnici v Kranju se je v l. 1909 zaklalo: 838 goved, 904 telet, 566 prašičev, 272 koštrunov, 41 kozličkov; vpeljalo se je v mesto: pol govedi, 229 telet, 392 prašičev, 41 $\frac{1}{2}$ koštruna, 38 kozličkov, 85 kg slanine, 51 bohov slanine, 6270 kg mesa in 4065 kg vampov.

Tedenski sojem v Kranju dne 14. februarja 1910. leta. — Prignalo se je: 207 glav domače goveje živine, — glav bosanske goveje živine, 14 glav goveje živine hrvaške, 6 domača teleta, — hrvaških telet, 38 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domače ovce, — hrvaških ovc, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani vol 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 13—, proso K 7-50, rž K 9-50, oves K 8—, ajda K 7— repno seme K, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks —, krompir K 2-30 za 50 kg, seme dom. detelje K 60— do 65—.

Gorenjci! Zahtevajte „Gorenjca“ po vseh gostilnah in kavarnah!

se je že tudi pomiril, ker bolj tih in prijazen je bil njegov glas.

«In v grad prihaja zdaj zelo pogosto. Ali ni to mogoče neljubo gospej Ani?» je prašal Ivan.

Šimen ga je pogledal kot da ne ve, kaj misli s tem in ni takoj odgovoril.

«Zakaj bi ji ne bilo ljubo, saj sta vendar prijateljici —»

«I, no,» — je menil Ivan in ni vedel, kako bi se izrazil bolj po ovinkih. «Prej pač prej, a sedaj mislim, ko je prišel ta.»

Še predno je Ivan stavek končal, ga je Šimen jezno pogledal, vstal in zaloputnil za seboj vrata s tako silo, da je odmevalo po šumi kot od daljnega pok.

Ivan videl, da je sedaj Šimnovi zgovornosti konec, ni postopil za njim, kar bi morda tudi ne bilo varno, ker je spoznal nocoj Šimna nekoliko drugače, kot si ga je mislil, in odšel je po stezi za kočjo jezen, s stisnjenimi pestmi...

Sem od juga se je vlačil po nebu dolg razcapan oblak, katerega prej ni bilo videti, in ravno tisti hip se je kakor prilepil na mesec, da Ivan ni videl steze. Zato je krenil čez malo trato na kolo-vozno pot, ki je peljala od graščine na okrajno cesto.

Tam na vasi so že pogasile vse luči; gluha noč je ležala nad krajino.

Da je prih.

Dopisi.

Iz Poljenske doline.

Klerikalni dopisnik iz Trate se je oglašil v peti številki «Domoljuba» in se zaganja v «Gorenjca» in «Slovenski Dom», ker se je v imenovanih dveh listih nekoliko pisalo o razmerah v naši dolini. Na nekatera očitanja «Domoljuba» moramo pač odgovoriti.

Pred leti so ustanovili klerikalci v naši dolini več kmetijskih društev ali zadrug. Nikjer se ni gledalo na to, da bi bilo vodstvo v večjih rokah, zato ni čuda, da so sledili polomi drug za drugim. Najprej v Poljanah, potem pa na Dolenji Dobravi pri Trati, na Trebiji je pa prišlo v privatne roke. Gotovi ljudje morda še ne pomislijo, kako so s svojo nepremišljenostjo škodovali gospodarskemu razvoju cele doline. Vsled strahu pred sopetnim polomom in pliščevanjem je pri nas zadržna misel za dolgo časa pokopana. «Domoljub» hinavsko in zavito piše: «O tem (t. j. o polomu v zadrugi na Dolenji Dobravi) naj pa liberalci kar lepo molče, ker je bil Šiskar boter.» Za časa Šiskarjevega načelnistva društvo vendar še ni stalo tako slabo. Kaj pa potem, ko so bili zraven vsi udani možje? Teh pa ne vidite ali pravzaprav nečete jih videti, čeprav so vlekli onemoglo zadrugo, da je ravel deficit od dneva do dneva. Kdo je bil kriv, bo pa že pokazala sodnijska razprava, ki bo v kratkem in o kateri bomo še poročali. Eno ostane pribito: klerikalci so hoteli ravno s kmetijskim društvom na Dolenji Dobravi ustanoviti svojo trdnjavo proti naprednjakom, zlasti proti naprednim trgovcem, pa jim je spodletelo. S svojimi lahkomišljenimi gospodarstvom so spravili v nesrečo celo vrsto ljudi.

Stari cestni odbor «Domoljubovemu» dopisniku ne da miru. Pravi, da novi ni dobil po njem ničesar drugega kot kup dolgov in cesto v slabem stanju. Resnica je, da se je naredil dolg, toda pomisliti je treba, zakaj se je odbor zadolžil. Zavoljo klerikalne obstrukcije v deželnem zboru se za vzdrževanje ceste ni smelo pobirati več kot 20% doklade; najeti je bilo treba posojilo, da se je preložil klanec v Podgori. Sedanji klerikalni odbor se pač lepo kaže, pa ne v vnemi, ampak v nedelavnosti. Če se ne briga za majhne stvari, kako se bo za velike. Ko je padel sneg, je bila cesta v tako slabem stanju, kot se nikdar prej v takih slučajih. Se za izogibališča dolgo časa niso poskrbeli, kaj se, da bi bili cesto preorali. Zato je pa še sodaj tako slaba pot po dolini, ker se takoj niso pobrigali, da bi bil dober tir.

Gasilnemu društvu je slavni občinski odbor do letos dajal podporo, ne da bi bili vlagali posebno prošnjo. Podpora se je vselej brez ugovora stavila v občinski proračun. Letos je bila podpora odbita gasilnemu društvu, dobila jo je pa čipkarska šola. Nerazumljiva se nam zdi velika vnema gotovih ljudi za čipkarsko šolo. Mislimo, da kaj posebno novega se učenke v nji ne bodo navadile, saj je pri nas čipkarstvo prav močno razvito. Morda se ne motimo, če trdimo, da izhaja ta vnema predvsem iz nasprotja do nekaterih trgovcev. Če je res ali ne, bo že pokazala prihodnost.

Iz Tuhinjske doline.

V Zg. Tuhinju so imeli minolo nedeljo popoldne volitve krajnega šol. sveta, pri katerih je bil izvoljen po domače Matovže iz Čirkuš kot predsednik; in to na župnikovo željo. Matovže pa ni hotel prevzeti tega v zgubo — obstoječega — častnega mesta. G. župnik je malo po strani pogledal svoje občinske svetnike ter častno imenoval po domače Potiska iz Zg. Tuhinja za predsednika krajnega šolskega sveta. Dragi možje, zastopniki zgornjetuhinjske občine, ne hodite in ne tratite časa z volitvami, saj g. župnik kar v farovžu lahko imenuje po svoji želji in vesti.

O blaženi, kateri te bodo zidali! Marijine device pridno nabirajo prispevke za novi dom. Neki Marka namerava darovati 1000 kron, Matovže pa še več, koliko bo poslal Matovžetov gospod „tehan“ iz Amerike, si sploh noben misliti ne more. Neki „celinder“ iz Špitaliških Češenjc se tudi sili, da bi rad dal, a kulantni g. župnik Štrukelj ne sprejme od drugega kakor od Tuhinjcev častnih prispevkov.

Selški občinski odbor naj bo vzgled celi Kranjski. V vasi Vir je služil pri posestniku Koširju kot hlapec oženjeni Jur Matjan, zaeno njegova žena za deklo. 28. marca t. l. bo že 10 let, kar služi Matjan pri Koširju, kateri je priden in pošten delavec ter oče peterih otrok. Modri selški občinski odbor je ukazal posestniku Koširju, da mora Matjana takoj odsloviti ali pa 4000 kron vložiti pri županstvu kot odkup za Matjana. Seveda Košir, čeprav težko, je odslovil Matjana, ta revež je moral vzeti ženo in petero otrok ter iti gostovat v neko hišo, katera je v sosednji neveljski občini, ne daleč od Vira. Matjan nima denarja, ker hlapec z ženo in petimi malimi od 2 do 9 let starimi otroci ne more prističiti kakega denarja. Tako je sedaj nesrečna cela rod-bina, katera nima ne živeža, niti gorke hiše, ker to stanovanje, v sili dobljeno, je brez peči. — Zakaj so to napravili ti modri občinski možje?

Zato, da ne bi po novem zakonu spadal Matjan v njihovo občino. To so vzorni možje! Kaj pomaga vera, cerkev, župnik? — če pa ljudje nimajo pravega srca in kdor nima pravega srca — nima tudi čiste vesti, in kdor nima čiste vesti, nima poštene duše. — Gospod je ukazal: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“ G. župnik, ali kdaj razlagate svojim ovčicam o ljubezni do bližnjega??

Iz Trilča. (Sokolski dom.) Letos bo minilo šest let, kar se je ustanovilo naše društvo „Sokol“. Že ob njegovem rojstvu so mu pele običajne mrtvaške ptice mrtvaške pesnice, prorokovale mu zgodnje smrt. T. proročanja, oziroma skrivne želje, se gotovim ljudem niso hotele sicer uresničiti, vendar pa so pripomogle v toliko, da se boljši sloji kar niso hoteli približati našemu društvu; vse bolj postarani so gledali društvo, in če je Sokol prekoračil trnjevo pot šestih let, je to zasluga članov-delavcev. Vendar pa moramo priznati, da se je v poslednjih letih tudi to korenito predrugačilo. Odkar namreč vodi društvo dični starosta brat Marinček z občudovanja vredno poštvalnostjo, se društvo lepo razvija, in tudi boljši ljudje so počeli polagoma pristopati kot redni člani — podporni člani bili so že prej. — Kako je društvo živelo in delalo? O življenju tu pač ne more biti govora, kajti pogrešal je Sokol glavno sredstvo v dosegu svojih ciljev — telovadne dvorane. Telovadilo se je samo v letnih mesecih, pozimi pa je društvo spalo in člani telovadci so počasi pozabili, kar so se naučili poleti. Vseeno pa društva ni to oviralo, da ne bi priredilo vsako leto vsaj ene veselice za javno telovadbo, pri kateri pa so pomagali najbližja sokolska društva. Kaj premore naše društvo pod spretnim vodstvom, pa je pokazalo lani na zletu gorenske sokolske župe. Vendar pa vsega tega ne moremo pristevati v spomn našega Sokola, saj — zlasti lani društvo pri tekmah niti nastopilo ni. Glavni namen društva, gojiti telovadbo, ni bil mogoč, ker ni bilo ni časa, ni prostora za negovanje sistematične telovadbe. Ali društvo je moralo stopiti v nov stadij svojega razvoja. Večne tožbe telovadcev po telovadnici, njihovi upravičeni dokazi o tej potrebi, kako se čutijo zapostavljene po članih drugih društev, so prisilili društvo, da je predsedništvo moralo začeti resno misliti na gradnjo lastnega doma. In zopet so se oglašili mrtvaški ptici; ali društvo je bilo v pravih energičnih rokah — sokolski dom danes stoji in se prihodnjo nedeljo odda članom v uporabo. Res je, da si je društvo nakopalo precej dolga, ali če se pomisli, kako lep kos domače zemlje je otet nenasitnemu sovražniku, bo priznal vsak, da je društvo bilo upravičeno v to, saj se je ravnalo samo po idejah sokolskih, umakniti se sili za ped. Otvoritev sokolskega doma je sklenilo društvo proslaviti za zdaj na primeren način v nedeljo, 27. t. m. ob 2¹/₂ uri popoldne, slavnostna otvoritev pa bo na polje. Z novimi nadami, z novimi upi gledamo v bodočnost, in vidi se nam čista, jasna brez meglic. Naj vstane proti nam, kdor hoče, čutimo se nepremagljive in to nam pokaze bodočnost. Prodanih duš pa je dosti povsod...

Rojaki, Trzičani! Glejte, resno društvo smo, in trden je naš sklep, da proslavimo naš mili kraj sirona domovine. Ne pozabite ni vi nas! Na zdar!

Iz solške doline. „Slovenček“ nesramni napad na vzorno družbo sv. Cirila in Metoda je vzbudil silno ogorčenost po vsi Sloveniji. Umestno bi bilo, da dobi ta ogorčenost odmev tudi v naši dolini. In najboljši odgovor na to klerikalno nesramnost bo, če zopet oživimo speči družbeni podružnici v Selcih in Železnikih. Na to opozarjamo rodoljube v naši dolini.

Iz Zapuž pri Lescah se nam piše: Pri nas na Gorenjskem smo letos precej zaspani. Tukajšnji vozniki so letos priredili svojo veselico pod imenom „lipov bal“. Zabava je bila izborna. Naša dekleta in fantje so zapeli do belega jutra. Nekaj zanimivega je bil tudi ples dveh starčkov (70 in 72 let), ki sta plesala z dekleti „štajršč“ z bokalom vina na glavi z mladeniško iskrenostjo. Naj tej veselici se je tudi produciral — po mojih mislih — redek kavopivec, ki je dosegel v tej stroki gotovo rekord. Izpil je namreč tekoma petih ur 20 porcij črne kave, in to ne morda kakih čašic, kakršne nam nudi hotel „Unien“ v Ljubljani, temveč to so bile prave četrtirske steklenice, katere je med najboljšim humorjem praznil.

Iz Zg. Tuhinja. („Domoljubu“ v odgovor.) Iz kmečke roke sprejeli smo naslednje vrstice, katere objavljamo neizpremenjene: Zaradi gospoda Engelmana rečem jaz in vsi pametni možje z menoj: Čast gospodu Engelmanu, ki rad revnim kmetom in tudi nam pomaga. Noben župnik v celi dolini ne napravi svojim faranom toliko dobrega, kakor stori gosp. Engelman nam Thincem. Zato pa, župnik ali pa učitelj, prst na usta, pa pamet.

I. H.

Trata nad Poljanmi. Čudne govorice krožijo sedaj po naši občini, akoravno leži po hribih in dolinah meter debelo snega, in sicer radi komuruma na Dol. Dobravi, ki se sedaj stoji, kot v trto zavita nepremakljiva skala. Ravno sedaj je orožništvo v Gor. vasi proizvedovalo pri omdotnih odbornikih, ali tako rečeno pri omdotnih zapeljanih kmetih, kje se društvene knjige in spisi. S čudom so se

kmetje pogledovali, in še bolj zanimivo je bile poslušati njih govorjenje. Kake knjige in spisi? Saj je takrat pred štirimi leti, ko smo bili podpisali konkurz in ko ga je Zadr. zveza po svojem pooblaščenca zavrnila, prišel gospod od Zadr. zveze v Ljubljani in sklical može stupaj in jim rekel: „Možje“, pooblaščenec sem od Zadr. zveze, kot vam dobro znani revizor Pelc. Ugodnost in pa priložnost, katero vam daje Zveza, je ta le: Ako pokrijete ta primankljaj, kot ga imate zdaj, ko sem jaz inventiral, sprejme Zveza vso zadrugo, kar je dolga, blaga in pa terjatev. Jakobov Blaž ga pa vpraša: Ali tudi tistega, ki je v Poljanah? Gospod pravi: Tudi, celo zadrugo. Nato smo mu plačali. Petrač pa pravi: Bom pa jest zdaj malo več pokril, ko smo se tako pogodili. No, potem je pa res Zveza prodala blago, terjala dve leti na svojo roko, potem je pa dala se enemu odvetniku, da je eno leto terjal od članov. Ne vemo, ali je kaj isterjal ali ne. Eoi so rekli, da ne zna terjati, emi pa, da ni imel pravega pooblastila. Nekaj je že resnice na tem, ko ni isterjal vsega. Kajne, potem pa mi čuda, da so kmetje debelo gledali, ko so bili tako vprašani. Kako bi pa Zveza bila terjala in pa odvetnik, ko bi knjig ne bila imela, to je jasno. Se bolj začudeno so pa ti možje videli leto 1909, ko jim je Zveza povedala, da je blago prodala le za šest tisoč kron in 10 let brez obresti, prej ga je pa oni gospod sam cenil na šestnajst tisoč kron, da je terjatev več izterjala brez obresti, kakor se je Zvezi zljubilo, in za ta špas, nam je rekla: Drugo pa vi plačajte. Ho! ho! Tačas so se pa tema možem odprle oči. Tako pa ne bo slo; to je pa goljufija. Tako so pa ti kmetje različnega mnenja. Eui pravijo, ko bi imel g. Krek enkrat čas, pa bo pregledal po Zvezi, kdo je za ta večjega moža noter, pa bo videl, da je res tako, kakor smo se pogodili, pa bo rekel: Pa mi plačajmo se drugo. Drugi so pa zopet drugega mnenja. Saj ima sedaj zadevo sodišče v rokah. Sodišče pa ne bode dopustilo očitne goljufije, bode pa hotelo vedeti, kako se je prodalo in kam je šel denar, in na kak način, da se je toliko časa zavleklo, kdo da je kriv i. t. d.? Bodemo pa prisegli, to je dobro, da so se drugi možje slišali, kako smo se pogodili. Potem ko nas bode toliko in vsi enako vemo, da bodedo lahko prisegli, bode pa sodišče nam poštenim kmetom bolj verjelo kot pa enemu takemu, ki po deželi ljudi zapeljuje. No mi lahko rečemo nato: Zadr. zveza mas je oskubla, vrhutega naj ji se plačamo. Drugi bolj naivni pa pravijo: saj duhovniki niso tako pravični in božji, kot se delajo, v svoje plašče so vas zavili in so vas toliko časa imeli, dokler so kaj koristili čutili od vas, sedaj so pa vas na lastna ogajšča stresli, da bodede tu stradali in premišljevali svojo zmoto. Gospod dr. Krek kot državni poslanec, ki se poteguje za ljudstvo in za kmeta ima tutaj priliko, da se prepriča, saj je menda predsednik Zadr. zveze, ali se je delalo tako ali ne? Splošno mnenje pri nas je: Naj se uresniči prvo ali drugo kot so mnenja ti možje, bode dobro. Ako se pa poslednje, se bode pa tudi gospod dr. Ivan Krek potkal na svoje prsi, ko bode slisal obup in tuge na Dol. Dobravi, in bo rekel „Gospod, usmili se nas; Gospod, odpusti nam, ker smo jih tako potegnili. In to radi tega, ker so večnoma vsi mali posestniki.“

Iz poljanske doline. V 5. številki „Domoljuba“ so se tukajšnji dopisniki tega „resnicoljubnega“ lističa v svoji neprevidnosti zaleteli v cestni odbor. Velikodušno pritrjujejo, da je treba popraviti, oziroma preložiti cesto skozi poljansko dolino. No, možakarji, s tem in s samim zabavljanjem ne bodede dosegli prav ničesar, tudi čudežev ne vi in ne sedanji cestni odbor, ki ima tako zaposlenega načelnika, da ta revež zadnjič, ko je padlo prav mnogo snega, ni imel niti časa ukreniti, da bi se skidal sneg s ceste in je bil radi tega ves promet dolgo časa zaprt. Mi ne pričakujemo prav nobenih čudežev, saj bi bili zadovoljni, če bi se toliko pobrigal, da bi napravil prepotrebne držaje na najnevarnejšem delu ceste med Hotavljanci in Podgoro! Na mnogih krajih so pa držaji, ki so že popolnoma prepereli s tankimi deskami zaflikani, samo da se more vsa podrtija še pokonci držati. Kar se pa tiče dolga, ki ga je baje prejšnji liberalni cestni odbor naredil, je stvar malo drugačna. Pri nas so nekateri ljudje, ki se obregnejo v vsako stvar, ne povejo pa po svoji stari navadi, kako se ona zgodi. Ravnotako tudi tu nočejo vedeti, da se je za preložitev podgorskega klanca moralo od strani cestnega odbora najeti posojilo v pokritje stroškov, ki so znašali 30.000 K. Da se pa to najeto posojilo ni moglo pokriti, je stvar taka: Skozi več let je sklenil cestni odbor pobirati večjo doklado, kot 20%, ki je pa deželni odbor sam ni mogel dovoliti, ker deželni zbor vsled obstrukcije ni prišel do rednega dela in tudi ni mogel deželnemu odboru dati dovoljenja za zvišanje cestnih doklad za okroglih 20%. Vprašamo: Kdo je takrat obstruiral in tako neposredno zakrivil ta dolg? Takrat so se tisti ljudje razumeli na besedo „klerikalci“! Gospoda pod Kumrovo hruško, primate se za nos, ki vam bo itak že zrasel, če bodede praskali tam, kjer vas prav nič ne srbi! Sicer pa je oni „liberalni“ cestni odbor obstojal iz sledečih članov: gg. Gašper Čarman, Jos. Guzelj, Al. Grošelj, Avg. Sušnik, Fr. Šliber, N.

Lenček, Ig. Čadež, Fr. Hainrihar, Fr. Dolenc. Marsikateri izmed teh gospodv se bo najbrž obotavljal biti liberalec!

Ker smo ravno pri cestnih zadevah, bi se našemu premodremu županstvu prav pouzno svetovali, naj se pobriga vsaj malo za občinska pota, ki so v res utornem stanju. Na poti iz Gorenjevasi proti Trati leži pred solo prav čeden kup snega, da so se morali otroci res truditi, predno so ga preplezali in prišli v šolo. Koliko pritožb im kletvim je bilo pa slišati v zadnjem snegu radi poti proti Lučnam, a živa duša se ni brigala za kaj takega, kaj šele županstvo, oziroma občinski odbor! Najbrž je preveč posla s predstavami in morda neprijavljenimi srečolovi v „Izobraževalnem (?) društvu“! Ker ste tako napredni in za povzdigo ljudstva, ste zoper vsak ples in se vedete, kakor pes, ko sliši godbo, ni vam pa mar za razne žganjetoče, ki jih je v naši občini toliko brez dovoljenja v gostilnah in tudi trgovine niso izvzete! Kje je neki od deželnega predsednika zagotovljeni ukaz na glavarstva, da se mora ta obrt strogo nadzorovati? Pri nas se ne briga niti županstvo, niti zandarmerija. V „Domoljubu“ žugate s pometanjem. Malo počakajte in če se stvar v kratkem ne izboljša, bomo mi pometali, a pometali bomo lahko, ker dokazov nam ne manjka! — Sicer pa, kaj bi govorili o napredku v občini! Saj sedi v občinskem odboru mož, ki se je izrazil pri komisijskem ogledu radi nove šole v Lučnah, da ni treba nobene nove šole, saj se je on naučil brati in pisati, čeprav ni hodil v nobeno šolo. Vprašan, kje da se je naučil brati in pisati, se je možakar odrezal prav kratko: „V arestu!“ Živio! — Se še vidimo!

Umetnost in književnost

Prejeli smo:

Das interessanteste Werk über Österreich-Ungarn. Der Chauvinismus in Ungarn. Nachtrag zu der Broschüre: Die ungarischen Armeeforderungen und die Machtstellung Österreich-Ungarns. Druckschrift eines Patrioten im Auslande. Cena obema deloma 2 K. Narodi se pri: Ernst Niemayer, Berlin S. O., Köpenickerstr. 76.

Godovi prihodnjega tedna:

20. Eleverij, Dragovan, Stanislava; 21. Maksimiljan, Miloslav; 22. Stol sv. Petra, Gojслав, Vratislav; 23. Peter Damij, Čudomil; 24. Matija, Miladin, Olga, Sava; 25. Valburga, Divka, Pravoslav; 26. Marjeta, Vlodoj, Nikna.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem:

20, v Zg. Tuhinju; 24. v Moravčah, v Lescah.

Poučni listek.

Naša sveta dolžnost je, da skrbimo za svoje zdravje.

Dalje.

Jaz hočem danes oboje le nakratko omeniti in reči; Notorično je, da kaže približno 1/3 naših več kot 30 let starih mož v življenju in po smrti znamenja fizične alkoholične obolezlosti; notorično, da se imajo zahvaliti neštete množice za svojo nevraštenjo alkohola, da je med drugim pripeljal 20—30% stanovalecev naših norišnic alkohol tja, da je najmanj tretjina vseh obrtnih nesreč, znaten del spolnih okuženj, seksualnih in drugih nasilnih zločinov posledica zmanjšanja posebno skorje velikih možgan, posledica zmanjšanja zmoglosti našega zaznavanja, naše razsodnosti, obvladanja samih sebe; da umrje po pozvedbah v Švici najmanj 1/10 vseh pod 20 let starih mož v mestu in 1/9 vseh 40 do 60 let starih mož naravnost vsled alkohola in da je po izkazu angleških življenjskih zavorovalnic umrljivost popolnoma zdržnih mož za več kakor 40% manjša kakor zmernih. In naposled, in to mi rad posebno poudaril, ne more alkohol škodovati samo posameznikom, ampak tudi njih klicem snovem (semenu), to je njihovemu zarodu.

In morda še grozovitejši sovražniki so spolne bolezni, zlasti sifila. O njeni razširjenosti nima laik nobenega pojma. Navesti hočem samo tri date.

Pri proizvodbi, katero je izvedla pruska vlada na jako hvalevreden način leta 1900, se je pokazalo, da se je na en sam dan, namreč 30. aprila pri zdravniških zdravilo zaradi te ali one spolne bolezni 14% odraslih mož v Berlinu. Od članov zveze obrtnih bolniških blagaju v Berlinu zbolil sedaj vsako leto okrog 8%, na veneričnih boleznih, in tako razširjene so te bolezni žalibože baš v naših akademskih krogih, naj pojasni dejstvo, da so dežali pred nekaterimi leti, da zvoli na njih vsako leto okroglo približno četrtnina vseh članov visokšolskega bolniškega društva v Berlinu.

Škodljivost sifile (srazane kuge) moremo komaj precenjevati. Razvoj bolezni sam obtežuje pri vseh razmerah več let in mnogo češče kakor smo prej mi zdravniki sami mislili, je popolno ozdravljenje nemogoče. Prav najpogostejša preiskavanja so n. pr. dognala, da se morda, kakor se zdi, dve smrti bolezni osrednjega živčevja, progresivna paraliza (mrtevci, mrtvačnost, kap) in tabes izključno razviti v telesu, ki je bilo preje okuženo od sifile.

in kako zelo slabi sifilitično zastrupljenje sploh telo, kažejo statistike zavarovalnih zavodov za življenje: Umrljivost luetikov, toraj takih oseb, ki se imele, kakor se je dokazalo, sifilo, je za 30 do 75 odstotkov večja kakor neluetičnih oseb. Nad vse pogubne so tudi posledice za navod. Nesrečni otroci, ki so bili spočeti med štadijem takeimenovane sekundarne sifile, se bodisi že rode sami okuženi s sifilo, kakor pravimo, hereditarno (dedno) sifilitični ali pa so vsled zastrupljenja telesa staršev navadno popolnoma sšujšani, bolelni in imajo malo življenjske moči. In prav tako, kakor ostane telo staršev sifilno, tudi ko pojenja sifila, prav pogosto stalno oslabljeno, tako je tudi znaten del po tem času spočetih otrok — kakor se sedaj vedno bolj jasno kaže — kakorsibodi manj vreden. Dalje prih.

Petni spomini.

Dalje.

Tako dospemo v prijetno, jako čedno srednje veliko mesto Maribor, kjer še prebivajo Slovenci in se ne daleč od tod prične jezikovna meja v Slovenskih goricah in nemška govornica. Tu sem izstopil. Bilo je poldan ter sem se takoj podal po mestu. Ko ugledam narodni dom, šel sem v restavracijo. Zanimivi so restavracijski prostori, krasno barvani, ob stenah pa so verzi naših slovenskih veselih popevk. Oprava je izgotovljena v planinskem slogu. Ulice so po mestu jako široke in popolnoma ravne ter večinoma vse obsajene z drevoredi, da se je prav prijetno izprehajati. Vse mesto je regulirano. Tu je velika izvozna tvrdka za sir Menis & Scherbaum na Grabnu.

Zanimivost vzbujajo krasni, na novo zasajeni vinogradi tamošnjih bogatašev. Po cel hrib sliši enemu. Vse je regulirano, škarpirano in v vrste zasajeno. Na Kranjskem tako velikih objektov od enega posestnika ni videti.

Oglejmo si mariborsko mlekarstvo! Imenuje se: Mariborska mlekarstvo, centrala za higienično preskrbo mleka, društvo z omejeno zavezo. Svoj sedež ima na Tegethofovi cesti št. 63. V fronti pročelja ob cesti ima pisarne, zadaj na dvorišču pa ostale prostore, kjer se sprejema mleko, katero se vedno precedi in stoči v barenj, od tod se pumpa v višji prostor, kjer se pastirizira in če potreba lahko posnema. Mleko za prodaj teče v prostor v zemlji, kjer se ohlaja na dveh hladilnikih in spravlja v posodo, odnosno v steklenice. Je prostor za maslo delati, pinje, sirni kotli, potem prostor za maslo spravlja v oblike, v katerem delata dve ženski osebi danzadnem samo 1/2 in 1/3 kg kose. Drug prostor je samo za odpošiljanje določen.

Člani te mlekarne so štajerski bogatini, grofi in baroni. Na razpolago ima denarja akcijskega kapitala 180.000 K s katerim ravnatelj lahko razpolaga. Njemu je samo na tem, da napravi koncu leta več dobička.

Prejema pa mleko in maslo od drugih štajerskih in ogrskih mlekar, zadrug in večjih posestnikov. G. ravnatelj mi je pravil, da ima pogodbe za dobavo masla od 24 zadrug in za mleko približno 40 zadrug in večjih strank. Dobil so dnevno ob začetku novembra mleka po 11.000 K. V najslabšem slučaju ga dobe za 8000 K. Masla pa naredi in dokupijo vsak dan 1100 kg. ki se ves razpošilja po svetu. Delavcev v mlekarji je 20, v pisarni pa z ravnateljem 6 oseb. Imajo 4 konje za dovoz mleka s kolodvora, zvečer nazaj in za razvoz mleka po mestu. Cena mla je 24 do 26 vin.; posneto mleko pa 10 vin. Smejana se prodaja liter po 60 vinarjev, a maslo 280 do 320 K. Mlekarja daje svojim dobaviteljem denar tudi naprej, napravi letne pogodbe ter vloži primerno kavcijo. Okrog 8. do 10. dne v mesecu napravi že vse obračune.

Plačuje pa mleko po 14 vin., postavljeno v Maribor, torej z dobičkom 10 do 12 vin. Seveda se vse mleko ne proda. Izdeluje se tudi sir, pusti, francoski sir v veliki meri ter maslo. To pa ne daje toliko dobička.

Meni so n. pr. stavili ponudbo, če bi odposlal mesečno 300 kg masla proti pogodbi, da plačajo v Kranj postavljeno maslo po K 247. Papir bi dali svoj, ravno tako bi poslali svoje zaboje in plačali vožnjo od Kranja do Maribora. Potrebno vodo vleče pumpa iz zemlje, kjer pa manjka vode, jo še shlade z ledom.

Ta mlekarja obstoji menda štiri leta. Cel obseg je danes že premajhen, ker takrat se je računalo na dnevno množino 6000 litrov. In za toliko so se prostori naredili. Torej tu v Mariboru me je zanimala v glavnem ta mlekarja, zato sem se odpeljal s prvim vlakom proti Gradcu.

Železnica teče od Maribora dalje do St. Ilja (St. Egydiustunnel) še po vinogradnih, prijetnih krajih, lepa ravnina se pa razteza proti Ljutomeru in Ogrsko-Hrvatski.

Tovarni in tem enakih podjetij se vidi mnogo več kakor pri nas na Kranjskem. Ravno sedaj zidajo ogromno podjetje ob Muri za beton. Zanimivi so pevsod krasni sadovnjaki, lepo v vrsto zasajeni z mladim drevjem in dobro obdelani. Je ozka, hribovita dolina s koruzo, a preko Mure se razprostirajo ravnine in gozdi.

Par ur peš hoda od Gradca se prične zopet obširna ravnina, kakor po okolici Kranja. Videti so skupne vasi. Polje je videti jako rodovitno in

deli njiv so zelo dolgi in enako veliki. Ajde sem videl mnogo po njivah, suše jo kar tam, in sicer tako, da stoje snopi postavljeni kvišku z zrnjem. Videti je, da se okolica Gradca bavi največ s poljedelstvom, ker niti travnikov ni mnogo. Koruza je tu šele zorela ter so jo obirali ob tem času.

Čudil sem se tudi sušenju prosene slame, ker so stali snopi po koncu in že umeti, torej brez zrnja.

V železničnem vozu se je bilo smejeti zgornještajerskim Jokelnom, kateri so šli ravno k vojakom. Kričali, vriskali ter peli so, kakor kranjski Janezi, ob času ko „einrikajo“. Dalje prih.

Naprednjaki! Podpirajmo in širimo svoje časopisje tako, kakor to delajo klerikalci. Napredujte le tista stranka, ki ima dober in zelo razširjen tisk. Zatorej berite in naročajte „Gorenjca“!

V Kranju, dne 19. februarja 1910.

* **Državalni zbor** ima za prvo sejo, ki bo prihodnji četrtek, sledeči dnevi red: 1. Volitev dveh podpredsednikov. 2. Prvo čitanje zakona o kontingentu vojaških novincev. 3. Drugo čitanje zakona zoper pijančevanje. 4. Prvo čitanje davčnih zakonov. 5. Razprava o vseh doslej še ne pripoznanih volitvah.

* **O konferenci poslancev Glombinskega** z zastopniki mladočeskega kluba objavlja „Slovenska korespondenca“ sledečo: Poljski klub vztraja z vsem poudarkom na razširjenju večine in na primerni rekonstrukciji kabineta. V Slovenski enoti vlada mnenje, da noben član enote ne sme prevzeti portfelja v neizpremenjenem Biełerthovem kabinetu. To se pravi, da zahtevajo tudi Poljaki veliko rekonstrukcijo ministristva.

* **Nova vladna stranka na Ogrskem** se je v ponedeljek ustanovila. Zbrali so se vsi člani vlade in člani pripravljene odbora na posvetovanje v ministristvem predsedništvu. Konferenca je trajala od 10. dopoldne do pol 1. in se je posvetovala o manifestu, ki ga je sestavil grof Štefan Tisza. Sklenilo se je, nadaljevati posvetovanje v soboto.

* **Ogrski ministriški predsednik grof Khuen-Hedervary** predloži viadaru abolicijo kazenskega postopanja proti Srbom, ki so bili v znanem zagrebškem procesu obtoženi in obsojeni radi „velizdajev“. Abolicija se razglasi že v najkrajšem času.

* **Bosanski deželni zbor** se snide na svoje prvo zasedanje meseca junija. Ko bo rešil proračun, bo takoj odgoden. Na daljše zasedanje se sestane šele meseca oktobra.

* **Ogrska ustavna stranka** se je v ponedeljek zvečer razšla. Predsednik Koloman Szell je naznanil predlog izvrševalnega odbora, da naj se stranka razide, potem je imel grof Andraš precej zalosten govor in nazadnje se je soglasno sklenilo, da stranka umre.

* **V srbskih krogih** zatrjujejo, da bo bolgarski kralj Ferdinand na svojem povratku iz Kurburga zopet ostal v Belgradu več ur kot gost kralja Petra.

* **Španija in Maroko**. O najnovejšem špansko-maroškem sporu radi dega ka v Larache se poroča: Sultanov guverner je dal zapreti šest vojakov španske policije, ker so kalili mir. Na poti v trdojavo se je razvil hud pretep; streljalo se je na guvernerja, šest marokanskih vojakov je bilo ranjenih, španske policijske vojake so pa osvobodili njihovi tovariši. Španski instrukcijski častniki so se branili, kaznovati krivce. Maročanska vlada zahteva od španske zadoščenja.

* **Boji v Srednji Ameriki**. Brzobjav iz San Juan del Lus javlja, da je 3000 vladnih vojakov v Nikaragvi naskočilo mesto Matagalpa, katero so bili revolucionarji zavzeli dne 10. t. m. Konec boja še ni znan.

* **Upor na Kitajskem**. Iz Kantona se javlja, da so se čete, ki so jih bili izurili Japonci, uprle. Admiral Lizbun jih je premagal in pogol v beg. Več kakor sto vetašev je padlo. Podkralj je izdal razglas, da ne more jamčiti za varnost tujcev. Misionarji in uradniki kantonskavijske železnice so pobegnili. Zunanje ministristvo v Londonu je dobilo iz Kantona brzobjavne poročila, da so ondodni nemiri lokalnega značaja in da ni resne nevarnosti za tujce.

* **Novi angleški ministri** so imenovani in sicer lord Churchill za ministra za notranje zadeve, Buxton za trgovinskega, Samuel Herbert za po tnege ministra, Pease za kancelarja vojvodine Lancaster, Master of Elibank za parlamentnega finančnega tajnika.

* **Angleške volitve** so se končale z izvolitvijo liberalca Wasona za otke Orkney in Shetland. V novi zbornici imajo: Liberalci 274, konservativci 273, vsrki nacionalisti 82, delavska stranka 41 mandatov.

Položaj na Balkanu.

Atene, 16. februarja. Razmere na Grskem so se zopet tako pohujšale, da je položaj postal resnično nevaren. Vojaška liga je postala agresivna in bati se je vojaške diktature ter nevarnih kon-

fliktov s Turčije in s sosednjimi državami. Uredništvom časopisov je liga naročila, da naj ne kritizirajo sklicanja narodne skupštine. Izdajatelji časopisov so pri vladi vložili protest zoper tako vmešavanje.

Atene, 16. februarja. Položaj se je poostрил do skrajnosti. Na pragu je splošna državljanska vojna. Na Peleponezu je izbruhnila krvava vstaja. Železnice so ustavile ves promet. Ljudstvo se punta na vseh koncih in krajih ter oblega poslopja, v katerih stanujejo poslanci in uradniki. Časopisi izhajajo pod vojaškim nadzorstvom. V redakcijah sede oficirji.

Atene, 16. februarja. Iz vseh krajev dohajajo vesti o krvavih nemirih. Listi ne smejo o njih ničesar pisati. V Atenah se izvaja najstrožja cenzura.

Carigrad, 16. februarja. Turska vlada je brzobjavno ukazala vojaški oblasti v Solunu, naj nemudoma pošlje več polkov na grsko mejo. Vesti iz Grške so silno resnega značaja.

Carigrad, 16. februarja. Vojno ministristvo je izdalo naredbo za časopise, s katero se pod najstrožjimi kaznimi zabranjuje priobčevati vesti o gibanju armade.

Carigrad, 16. februarja. Vojni minister je izdal ukaz častnikom po obmejnih garnizijah, ki strogo prepoveduje občevati s tujci.

Solun, 16. februarja. Rezervisti se v velikem številu zbirajo v Pristini, Ferizoviču in Mitrovici. V kratkem bo poklican pod zastave tudi 3. poziv. Pod zastave bodo pozvani tudi kristjani.

Novičar.

Imenovanje. Sodnik g. Oskar Dev v Škofji Loki je imenovan okrajnim sodnikom na dose-danjem mestu. Cestitamo!

Občinski odbor mestne občine Kranj ima svojo redno sejo v torek dne 22. svečana t. l. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani z sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika seje občinskega odbora z dne 21. januarja 1910 št. 167. 2. Oznanila županstva. 3. Poročilo o prošnji Fr. Bedina za podelitev koncesije dimnikarskega obrta v Kranju h. št. 63. 4. Poročilo o prošnji občine Predoslje, da mestna občina prispeva k zgradbi hujanskega mosta prostovoljni dorese. 5. Občinski računi in bilanca mestne kladnice za leto 1909. 6. Občinski inventar po stanju 31. decembra 1909. 7. Poročilo stavbnega odseka v prošnji Lovro Rebolj, da se mu proda občinski prostor pri hiši št. 24 v kokrskem predmestju. 8. Poročilo policijskega odseka o prošnji Lovro Rebolj za gostilniško koncesijo v hiši št. 24 k pr.

Dr. Tavčar častni meščan ljubljanski. Mestni občinski svet ljubljanski je v svoji seji pretekli torek soglasno in med splošnim odobravanjem izvolil za predlog župana Ivana Hribarja deželnega poslanca in deželnega odbornika dr. Ivana Tavčarja za častnega meščana ljubljanskega v priznanje njegovih zaslug, ki si jih je s svojim požrtvovalnim svojim delovanjem pridobil ne samo za mesto Ljubljano, marveč v prvi vrsti za celokupni narod.

Naredni kolek -20./IX. 1908. in «Ptuj» je državno pravdnistvo medavno tega zaplenilo. Zaloznik tega kolkja «Slovenski Branik» se je proti temu pritožil, na kar se je vrnil v torek prizivna obravnava pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Drž. pravdnik je utemeljeval zaplenbo s tem, da je zatrjeval, da ščuva kolek «20./IX. 1908.» proti vojaštvu, kolek «Ptuj» pa proti Nemcem: Državnega pravdnika je imenitno pobijal odvetnik dr. Fran Novak. Sodišče je končno zaplenbo imenovanih narodnih kolkov razveljavilo. To je menda bila po dolgem času edina pametna razsodba ljubljanskega sodišča!

Konstatiramo, da je bil v včerajšnji seji trgovske in obrtne zbornice izvoljen soglasno naprednjak g. Josip Lenarčič predsednikom, klerikalci g. Ivan Kregar prvim podpredsednikom in Nemeč g. Kamilo Pammer provizoričnim podpredsednikom. Brez komentarja!

Ustanovni občni zbor gorenj. sokolske župe. (Konec.) Ustavni občni zbor sta pozdravila «Slov. sokolska zveza in sokolska župa «Ljubljana I.» Na predlog br. dr. J. Kušarja se določil župni prispevek za prvo leto na 1 K 20 v. V imezu župnega vadišijskega zbora je predložil brat E. Sajovic občnemu zboru sledeče predloge, ki so bili soglasno sprejeti: I. Prireditve večjih javnih nastopov, pri katerih se je nadejati udeležbe širših sokolskih krogov, mora biti odobrena od župnega predsedstva, po potrebi tudi od odbora G. S. Z. Sploh mora biti javljen predsedstvu in pa župnemu zboru vadišiteljev vsak društveni javni nastop najmanj en teden prej. II. Ustanavljauje sokolskih društev v enem in istem kraju je nedopustno brez poprejšnje odobritve župnega odbora. Društva, ki so se proti tej odločbi ustanovila, se ne sprejmejo v sokolsko organizacijo. Istotako se ne priporoča ustanavljauje sokolskih društev v manjših krajih, kjer ranje ni potrebnih življenskih pogojev. III. Predsedstvo, oziroma odbor G. S. Z. se pooblašča, da podpira po denarnih močeh vadišijske sestanke in eventualno vezbanje vzorne župne vrste. Na predlog br. dr. J. Kušarja se je sklenilo stopiti v dogovor s predsedstvom G. S. Z. glede župnega častnega sode in poslovneka za župni občni zbor. Uredi naj se tako

da bodo poslovale vse župe enako. Nato je br. Makso Parnat razvil program izobraževalnega odseka, brat dr. J. Kusar pa opozarjal na veliko važnost koroških sokolskih društev. Predsednik je se enkrat naglašal važnost tega dneva in klical na delo za župni zlet na Jesenicah in za celjski zlet; želeč župi najlepši procvit in uspešno delovanje v prid Sokolstva in celokupnega slovenskega naroda, je zaključil ustanovni občni zbor G. S. Z.

Izkrežani so za prvo dobo porotniškega zasedanja pri deželni sodišču, ki se prične dne 28. februarja, naslednji gospodje z Gorenjskega: Matevž Avsenek, posestnik v Vrbnjah pri Radovljici; Lovro Baloh, posestnik na Jesenicah; Anton Dolžan, posestnik in kolar v Predtrgu pri Radovljici; Friderik Finšgar, gostilničar in posestnik na Brezjah; Josip Globočnik, trgovec v Železnikih; Josip Golob, posestnik in hotelir v Kranju; Viktor Graul, posestnik in mizar v Zgornji Siski; Ivan Kristan, posestnik in zasebni uradnik v Predtrgu pri Radovljici; Ant. Novak, strojevodja v pok. in posestnik v Spodnji Siski; Ivan Pretnar, trgovec in posestnik na Zagoricih pri Bledu; Josip Rabič, posestnik v Gozdu pri Kranjski gori in Anton Štarn, posestnik in gostilničar v Spodnji Siski.

Gerent na Jesenicah. Od vlade imenovani gerent jeseniške občine, Čebulj, se je res izkazal vredn. ga špeciálnega zaupanja barona Schwarz. Njegova brutalna samovoljnost proti strankam presega že vse meje. Noben turški paša bi se ne upal tako postopati, kakor ta človek. Afer je imel že brez števila. Upijani se večkrat in kadar je pijan strelja take kozle, da je že od sile. V živem spominu je še nastop Čebuljev proti nekemu gostu, ki ga je redar aretirjal samo zato, ker je natakariči ostal na pijači dolžan — eno krono. Ker se je pa aretovanec branil in prosil, češ, da vse plača, naj se ga izpusti, je Čebulj ravno na redarja kričal: „Kar s sabljo ga vse kaj.“ Ko bi ne bil redar bolj pameten, kakor njegov šef, bi se bila lahko zgodila velika nesreča. Ker bi Čebulj rad postal župan, se dobrika vsakemu, kdor se sploh toliko poniža, da ga kaj prosí, in trosi občinski denar lahkomišino, samo da bi se ljudem prikupil. Dr. Kogoj je pri svojem odstopu kot župan zapustil v občinski blagajni velik znesek, ki je bil namenjen za zgradbo prepotrebne šole. Ta denar zapravlja zdaj Čebulj, samo da bi se prikupil ljudem. Pa kako dela. Važna dela, kakor vodotoki, se delajo, ne da bi se bila poklicala politična komisija. Čebulj oddaja dela in stavbe kakor se mu zljubi in za veliko previsoke cene, tako da je že vse nevoljno, dočim se podjetniki smejejo v pest, ker delajo tako masne dobičke. Sploh je mož hudobnega značaja, da se ga vse izogibljje, a kako nečuvno dr. en je, to priča njegova afera z okrajnim glavarjem radovljiškim. Taka je torej ta zaupnik vlade. Ker si ne moremo misliti, da bi bila vlada poznala tega moža, ko ga je imenovala in torej sodimo, da je ravnala v dobri veri, nočemo za danes se nič drugega reči, ker v tem slučaju bo vlada sama posegla vmes in naredila tem nečuvnim in škandaloznim razmeram konec. Zato hočemo počakati, da vidimo, je-li postal Čebulj gerent, ker ga vlada ni poznala, ali pa je bil imenovan nalašč zaradi svojih — lastnosti.

Nabori na Kranjskem. Dne 9. in 10. marca nabor v Kamniku za istoimenski sodni okraj. Dne 12. in 14. marca nabor na Prevojah za sodni okraj Brdo. Dne 18., 19. in 20. aprila nabor v Škofji Loki za istoimenski sodni okraj. Dne 22., 23. in 25. aprila nabor v Kranju za istoimenski sodni okraj. Dne 26. aprila nabor v Trzinu za istoimenski sodni okraj. Dne 28. 29. in 30. aprila nabor v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora.

Pri Kurentovi veselici je pozabil nek gospod dobro hranjene, rjave glave-rokavice. Dobih jih pri služkinji Čitalnice.

Alli res hočete nekaj človeških žrtev? V neposredni bližini Radovljice se nahaja »slavnoznan« železniški predor, katerega šikajo in šikajo nočindan, a je vendar nekaka večna smrtna past za potujoče občinstvo. O tem predoru se je pisalo že mnogo, a kljub temu se naša slavna uprava c. kr. državne železnice zveni za te opomine — kakor za lanski sneg. — Pretetono nedeljo je vozil skozi ta predor vlak, ki prihaja na Jesenice okrog polnoči, polžeje počasi. Komaj dospje dobro v tunel, zahrešči in zaropocē nekaj, začuje se neko padanje, kakor da bi na posamezne vozove padal pesek, in vlak obstoji. — Potniki — vlak bil je dubkoma poln, posebno veliko je bilo žensk — misleč, da se predor podira, začeno pretresljiv krik in vik, jok in kletve vsevrhek je bilo namešano. Sprevodniki, nevedeč, kaj se je zgodilo in smrtnobledi so pač skušali pomiriti potnike, a zamanj. In v tem strahnem, negotovem položaju smo morali prebiti dobrih pet minut, sicer kratak — a za nas celo večnost trajajoči čas — da se je pričel vlak zopet pomikati. — Mislimo, da je bil ta slučaj dovolj jasen in glasen opomin upravi c. kr. drž. železnice, da stori potrebne korake pravočasno brez človeških žrtev! — Nasemu državnemu in deželni poslančema pa polagoma na srce prošnja, da storita potrebne korake na merodajnih mestih. Gorenjskim občinskim zastopom pa kličemo: Vložite energičen protest na železniško ministrstvo, da odpravi to človeško past. Eden, ki se je vozil tisti čas.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za jeseniško občino ima v nedeljo, dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne v restavraciji pri „Sokolu“ svoj redni letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. pozdrav predsednikov; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. volitev odbora; 5. volitev delegatov k glavni skupščini in 6. slučajnosti. Akoravno so člani dobili že posebna vabila jih tem potom še enkrat vabimo, da se občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo. Odbor.

Narodna čitalnica v Kamniku vabi k „Predavanju“ katero se vrši dne 19. februarja 1910 ob osmih zvečer v dvorani „Narodne čitalnice v Kamniku“. „O našem najvažnejšem hranilu“. Predava gosp. mestni tržni nadzornik Adolf Ribnikar iz Ljubljane.

V škofjeloškem sodnem okraju je v preteklem letu 1909 umrlo 571 oseb.

Slovenci v Ameriki so po tajniku I. Ciril-Methodove podružnice v New-Yorku, g. Iv. Zupanu, že zopet poslali naši družbi K 400, katerim je sledilo pismo ognjevitno rodoljubno. Pomislite si! Od 4. julija 1909 so že poslali naši rojaki iz Amerike 1800 K naši družbi, ustanovili so podružnic 20, ki štejejo članov čez 900, število pa se vsaj to leto podvoji. Dragim rodoljubom v Ameriki iskrene Ciril-Methodove pozdrave in zahvalo. — Družba sv. C. in M. je bila navajena šteti naprej, da se preje paralizira Roseggerjev nevarni naskok, štejemo sedaj tudi od tisoč nazaj. Neimenovan rodoljub na Štajerskem si je namreč prilastil številke 991—1000 incl., prijavivši se na te številke sa C. M. brambovca. Castitemu rodoljubu 2000kratna hvala!

Is Dravlj se piše: Klerikalci sami pripoznajo, kako so še neotesani, zato si povsod ustanovljajo izobratevalna društva. Ta društva potem titulirajo na razne načine, samo da ljudi bolj sleparijo. Pred kratkim je imelo tako društvo pri Bežjaku svojo veselico, ali bolje rečeno cirkus-predstavo. Zopet smo imeli pravi „Ausloh“. Toda sedaj je bil bogatejšje okrašen, kakor zadnjič. Postavili so netri primadono, zaljubljeno Cirilo, Šubelnovega komija in nekdanjega soka: liča Milana, požajfanega klerikalnega kralja „Jurčka“ draveljskega, ustega cerkovnika, ki je na pustni večer tako plesal, da ni vedel, da se mora ob 11. uri zvoniti in še mnogo drugih figur, ki so se nam dozdevale tako smešna, da bi kmalu od smehu popokali. Čudno, Tinkre, da smo ti ravno Draveljci tako pri srcu. Ti objrži svoje pajace kar v Št. Vidu, v Dravljje pa nam jih ni treba pošiljati, ker par umazanih končev znamo mi sami ob tla vreči.

Izprememba v sanitetni službi politične uprave. Sanitetni asistent dr. Zivko Lapajne je dodelen okrajnemu glavarstvu v Kamniku.

Družba sv. Cirila in Metoda je prijavišla najnovejša brambovka mala Stanka Tratnikova, voditeljica mozirske narodne omladine, a naša mala Stanka je sklenila skupno s svojim bratcem Cirilkom in drugimi otroki nabirati pri vsakem narodnjaku, prirejatj male veselice, tombole, srečlove i. t. d. in to tako dolgo, da bo imela K 200, kar upa doseči v par letih. Moziraka mladina postane toraj pokroviteljica, a pokroviteljstvo bo zastopala naša mala Stanka. Živio, marljiva Stanka in Cirilek in vsi okoli teh dveh mladih rodoljubov zbrani malčki!

Družba sv. Cirila in Metoda razpolaga v postnem času s posebno zanimivimi razglednicami »babežaganje«. Post nam je bil otrokom silno zoprno, apetit smo imeli, mati se nas pa postili, uteha v teh težavah so nam bile preste. In ko se je bližala sredpostna sreda, pripovedovali so nam, da ta dan žagajo »babe« na gotovem kraju opoldne, iz te »babe« pa padajo preste, katerih si more otrok, ki je takrat na mestu pričujoč in se teš, nabratu poljubno število. In o teh prestah se nam je sanjalo in ta narodna pravljica je vpodobljena na družbenih postnih razglednicah. Sicer ni te vrste razglednic mnogo v zalogi, želimo pa, da jih družba prav kmalu razpeča in da na ta način tudi od postnih prest nekaj dobička ima.

Zopet na levo na testamente? Škof Anton Bonaventura se v zadnjem času danzadnevom izprehaja po Poljanah, kjer ga sicer nismo videli nikoli. Takoj smo si mislili, da mora imeti nekaj posebnega. Zanimali smo se za stvar in ji tudi prišli na sled. Na Poljanah živi bogata, a v zadnjem času močno bolelna vdova. To vdovo pridno poseča njegova prevzvišenost, škof Anton Bonaventura. Ugovarjalo se nam bode, da to vendar ni ničesar čudnega, saj je vendar škof kot namestnik božji v prvi vrsti poklican, da vrši dela „usmiljenja“, med katera spada zlasti „obiskovanje bolnikov“. Res je. Toda na Poljanah poznamo mnogo starih, bolnih vdov, ki žive v skrajni bedi. Zakaj pa teh škof ne obiskuje? Ker so revne in uboge! A ona vdova je bogata, ali jo škof obiskuje, da bi jo pripravil sebi v korist. O ta škofova bisaga, ki ni nikdar polna, ker je brez dna! Opozarjamo sorodnike in znance omenjene vdove, naj pazijo, da se ne posreči škofova nakana. Zakaj ne odgovori? Poročalo se je iz Hotearšice, da je služila pri pokojnem prelātu g. Rozmanu njegova nečakinja Frančiška Rozman iz Hoterdršice. Le-ta je dala svojemu stricu v shrambo hranilno knjižico v vrednosti 3200 K in zavarovalno polico za 4000 K. Ko je Fran-

čiška Rozman zahtevala ob smrti svojega strica, da se ji izroče njene stvari, tedaj ni bilo o njeni hranilnični knjižici in o zavarovalni polici nikakega sledu. Frančiška Rozman je, kakor se je poročalo, vsled tega zblaznela. Sodnija je postavila skrbnika, ki je začel stvar natančno preiskovati. Slednjič je dognal, da se nahaja zavarovalna polica, torej tudi hranilnična knjižnica v vrednosti 3200 K v rokah ljubljanskega škofa, proti kateremu je tudi vložil tožbo. Mi smo že pred kratkim poudarjali, da ne verjamemo, da bi bil ljubljanski škof Anton Bonaventura storil očitano mu dejanje in smo pozvali škofovo glasilo „Slovenca“, naj odkrito in brez zavijanja pojasni, v koliko je resnična govorica o zginuli knjižici in zavarovalni polici, in če je resnično, da je proti škofu vložena tožba. Do danes še nismo dobili v tej zadevi nikakega pojasnila. Poročilo mora potemtakem biti od začetka do konca resnično.

«Slovenčeva» «Cirilmetodarija» dobiva primernih odgovorov s prispevki za družbo sv. Cirila in Metoda. Jedva izpraznjene nabiralnice bo treba zopet prazniti. «Slovenčev» napad je vzbudil novo navdušenje po slovenskih planjavah. Zupanstvo Miren na Goriskem je nakazalo po soglasnem občinskem sklepu z dne 11./2. t. l. za obrambni sklad 200 K. «odgovor na Cirilmetodarijo». G. Avg. Praportnik st. je položil po podružnici v Lokvi 200 K v Ciril-Methodovo trdnjavo kot odgovor «Cirilmetodariji». G. Ant. Potočnik, jurist v Gradcu je poslal 11 K 50 v., zbirko med «Tabornjani», v odgovor na presramotno in izdajalsko gonjo Ciril in Methodovi družbi. Konzorcij «St. Branka» dobiva naročila, naj se pošlje letakov, kakršni so bili priloženi radi «Slovenčevega» napada na družbo, na razne strani slovenske zemlje. Hvala vam, častiti slovenski brambovci!

Veliki kinematograf v Kranju v hotelu «Nova pošta» predstavlja ta teden rojstvo, življenje, trpljenje in smrt Kristusovo. Ta predstava obstoji iz petih delov in je res vredna da se jo pogleda.

Novosti «Več laot!» Zbirka prav potrebnih, poučnih in aktualnih spisov za naše ljudstvo. I. zvezek — je naslov lični ročni knjižici, obsegajoči 32 strani, ki izide v naši tiskarni prihodnji teden. Cena 30 vin., s pošto 40 vin. Naroča se v tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju in v nekaterih knjigarlah.

Listnica uredništva.
V Železnike: Vaš dopis pride radi pomanjkanja prostora prihodnjič.
Odboru narodne čitalnice v Kranju: Vaše cenjene izjave — žal — ne moremo objaviti. Oprostite!

KINEMATOGRAF!
V dvorani hotela
«Nova Pošta» v Kranju.
Vsako soboto nov spored.

Od 19. do 27. februarja:
Rojstvo, mladost, čudeži, trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Krasne slike v barvah.
I. del:
Rojstvo Jezusa Kristusa.
II. del:
Jezusova mladost.
III. in IV. del:
Čudeži Jezusa Kristusa.
V. del:
Jezus pade pod križem.

Vse natančneje povedo dnevni lepaki.

Srednje kmečko posestvo

na Gorenjskem se želi kupiti. 62 4-1
Ponudbe na upravništvo „Gorenjca“.

Hiša s trgovino

se proda ali odda v najem blizu Radovljice. Cena okoli 2000 kron.

Več se izve v Radovljici, pod mestom št. 3, blizu kolo-dvora. 66 2-1

† Največja šola. Največje šole so otvorili v New Yorku. Poslopje ima 23 nadstropij in 200 sob po 50 učencev, tako da lahko šole obiskuje 10.000 otrok.

† Zabava «boljših krogov». V Parizu je prepovedala policija zasebno predstavo, pri kateri so kazali 30 živih ženskih slik, 16 do 18 let starih nagih deklet. Podjetnik je najel dvorano za dve predstavi, a že prva se ni obnesla, ker jo je policija preprečila. Vse osebe, «žive slike», podjetnik in krog 150 žensk in moških, ki so se udeležili predstave, se bodo zagovarjale zaradi prestopka proti mravnosti.

† Nova Edisonova baterija. Že pred leti je napovedal Edison, da izumi neko posebno vrsto baterije, ki bo znatno zmanjšala stroške modernih prometnih sredstev, kakor n. pr. avtomobila, motorja itd. Te dni so se vršili poskusi v New Jersey-u. Ta baterija je nameščena v vozu, v katerem je 24 oseb, a skupna sila je iznesla 59 konjskih sil. Strokovnjaki, ki so prisostvovali poskušnji, so se izrazili vrlo pohvalno. Strošek pogona s to baterijo iznaša za eno miljo 4 stotinke. — Edison meni, da bo ta baterija revolucionirala vsa prometa in da se prevažanje znatno poceni.

† Ruski samostani. Sveti sinod je dal napraviti statistiko samostanov v Rusiji, ki sam odpira pogled v nesrečno konstitucijo bežne države. Res da je «samo» 300 prizanih moških in 137 neprizanih moških samostanov ter 228, oziroma 154 ženskih, vendar pa imajo ti premoženja, da ga že sam sveti sinod računa na sedem milijard rubljev. To je seveda zelo verjetno število, saj poseduje Trojicko-Sergijevski samostan 1 in pol in kijevski samostan 2 milijardi, dočim ni premoženje samostana Aleksandra Nevskega nič manjše. S tem si lahko tolmačimo golo revščino ruskega ljudstva.

† Železnica pod morjem. Železniški predor pod morskim prelivom La Manche, ki bi spjal obrežje Francoske z angležkim, je še vedno samo sen velikih tehnikov. A poroča se, da se name-rava sicer manjše, a podobno velikansko delo ustvariti v primerno kratkem času. Danski tehnični strokovnjaki že več mesecev marljivo razpravljajo, kako bi bilo mogoče, ustvariti zvezo med švedsko-norveško in pa dansko obalje potoma predora, ki bi vodil pod morjem od Kodanja do Mahneja. Posebno senzacijo je izzval sedaj načrt o tem predoru švedskega inženirja Kitgarda, s katerim se je bavil več let. V početku se ni veliko verjelo njegovemu načrtu, a je sedaj dosegel inženir z njim veliko zaupanje na Danskem in Norveškem. Splošno je mnenje strokovnjakov, da je s pomočjo sedanje moderne tehnike ta načrt izvedljiv, in da se bodo v najkrajšem času začeli z njim baviti tudi mercajni krogi. Grajenje tega predora po načrtih Kitgarda bi ne delalo posebnih težkoč. Pod zemljo bi bil povprečno 10 metrov globoko. Skupna dolžina te proge pa bi znašala 36 km. Železniški promet bi se vrtil s pomočjo elektrike. Ako se računa železniško brzino s 60 km na uro, bi znašala razlika železniške in pomorske vožnje iz Danske na Norveško 1 in pol ure.

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik pojasnil, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega pripravljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrhtega poceni. Ni boljšega zajutrka za mlado in staro.

Harmonike, citre, gramofoni, gosli, igle, plošče vsake vrste po 3 do 6 kron

vse to se pri meni dobi. — Popravila gramofonov in harmonik hitro in poceni.

Se priporočam

36 3-3

Pavel Bizjak

Kranj št. 102.

E 246/9
11

Oklic.

Dne 21. marca 1910 dopoldne ob 9. uri se bodeta pri podpisnem sodišču prodali

2 zemljišči z gozdovoma

eno cenjeno na 65.300 K, drugo na 4666 K. Najnižji ponudek znaša ravno toliko, prvo leži v selški, drugo v poljanski dolini.

C. kr. okrajno sodišče v Škofji Loki

dne 11. februarja 1910.

61

Najbolj varno naložen denar v celem političnem kranjskem okraju!!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

126-4

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad **246.000 kron.**

Koncem leta 1909: Stanje hranilnih vlog nad 4.550.000 kron, posojil na zemljišča 2.960.000 kron ter posojil občinam 484.000 kron.

Ta najstarejši denarni zaved v Kranju uraduje na rotovžu vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne, ob smanjih in tržnih dneh pa tudi od 2. do 4. ure popoldne.

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvigljene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svoje davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih hranilnic in posojilnic kot gotov denar, ne da bi se prekinilo obrestovanje.

VIII. velika maškarada „Sokola“

z ženskim oddelkom v Kranju pod naslovom: „Na morski obali“ se je pridružila popolnoma enakovredno svojim prednicam, tako glede dekoracije, priprav in udeležbe. V veliki dvorani na gornji steni si videl veliko sliko, predstavljajočo morsko obal, druge stene, strop in stopnišče pa so bile preprežene z velikimi in malimi ribiškimi mrežami, mački, vesli i. t. d. Pridne in skrajno požrtvovalne naše sokolice pa so postavile v okrepčilo in razvedrilo na morski obali šetajočega se občinstva, katero je prišlo v jako mnogobrojnem številu na promenado, tri krasne šotore. Pod stopniščem v prvem paviljonu so bile kaj vabljivo nastavljene vsakovrstne slaščice, v nos pa je udarjal prijeten duh raznovrstnih svinjskih pečenj, morskih rib, rakov in drugih morskih živali. Ob vhodu v dvorano na desno so pa izvrševale drugo delo usmiljenja: „napajale so žejne“. Ta posel se jim je kaj dobro obnesel, kajti poleg domače in budjeviške pive se je šopiril tudi dolenski cviček, štajerski rizling in razna druga vina v družbi s šampanjcem, katerega pok se je kaj mogočno in pogosto čul v dvorani. Na levo vhoda v dvorano pa se je navadni zemljan, ki se v tej kurentovi družbi ni nič kaj domačega počutil, v hipu lahko izpremenil v pravo predpusno šemo, kajti tamkaj so se dobile najraznovrstnejše čepice in druge dekoracije za glavo in nos. A ne tega dosti, pridne sokolice so skrbele tudi, da je bil kolikor mogoče vsak obiskovalec okinčan z duhtečim cvetjem in dosegle so svoj namen. — Ko zaigra godba prvi valček, se zaziblje vse, staro in mlado, a ne za dolgo, velika vrata se odpro in dva velika morska raka privlečeta v potu svojega obraza veliko skupino mornaric in mornarjev, katerim na čelu je bila res krasna morska deklica in poveljujoč kapitan, v lepi morski jahti. A premor v plesu ni trajal dolgo časa, mornarice in mornarji izstopijo in se na kapitanovo povelje uvrste popolnoma po svoje in zaplešejo čuden mornarski ples, ki ga svet še ni videl, ker je po svojih slikovitih premembah in podobah prekašal vse obstoječe ples, a končno prešel v lep valček, v katerega so se s posebno vneto zazibali vsi občudovalci te skupine. Na morsko obalo so pa tudi Japonci poslali svoji zastopnici, izbirali so med najlepšimi in poslali so res dve najlepši zastopnici nežnega spola, ki ste po eleganci in dragocenosti oblek iz pristno japonske svilnate tkanine, ter po svoji lepoti in ljubkosti očarali in pridobili oči in srca vseh navzočih. Jako lepa je bila tudi skupina ribičk in ribičev in posebno prve so znale vloviti brez mrež in trnkov razne morske živali, a še več ko slednjih je bilo posvetnih, šetajočih se na obali, ki so brez pardaona zapadli njihovim zanjkam. Boga Neptuna sicer ni bilo, nadomestoval ga je pa velik rdeč podmorski škrt, ki je domišljave zemljane vlekel skoro celo noč. Bilo jih je še veliko drugih, kajti našli smo nad 60 mask, a prišli bi predaleč, ko bi hoteli popisovati posamezne, prepričani naj pa bodo, da so bili vsi lepi, v prvi vrsti seveda nežni spol, kateremu sta šetajoča Turka kaj pridno dvorila. Kakor smo že omenili, se je vrtelo vse, staro in mlado, kajti med plesalci si videl urno se vrteti stare filistre,

ki se niso brezuspešno kosali z mladino. In kaj bi ne? Vojaška godba iz Gorice je igrala tako lepo, tako pridno in tako živahno, da je morala vsakemu privzdigniti pete. Pri četvorkah smo našli 66 parov, pri besedi 8 karejev, vseh udeležencev pa je bilo nad 300, ki so se klanjali prav do jutra boginji Terpsihori. Vse plesje je vodil s priznano spretnostjo, katero smo imeli že letos večkrat priliko občudovati, brat kapitan Fran Crobath ml., kateri nam je pokazal pri res lepih in novih slikah četvorke mojstra. Zabavni del je bil, kakor je razvidno iz poročila, nad vse dober, tako pa tudi gmotni. Za zadnjega se pa ima društvo zahvaliti neumornim in požrtvovalnim sestram sokolicam in pa darežljivemu kranjskemu občinstvu, katero jim je priskočilo z bogatimi darovi, ki so se prodajali v šotorih. Vsem srčna hvala! Sokol je lahko ponosen na to prireditve, katere so se udeležili vsi sloji kranjskega občinstva v lepi slogi in bratstvu in pokazal s tem, da uživa vseobče simpatije. Od udeležencev pa smo prepričani, da se bodo ob drugi enaki prireditvi z isto ljubeznijo in navdušenjem odzvali, ter trdno upamo, da se bodo marljivemu Sokolu prihodnje leto posrečilo najti zopet tako primeren naslov svoji prireditvi. „Na svidenje“ in „Na zdar!“

Loterijska srečka dne 12 februarja t. l.
Trst 35 59 1 24 84

5500

notarsko over. izpričeval zdravnikov in privatnikov dokazuje, da odstranjujejo

Kaiserjeve 58 24-2

prsne karamele

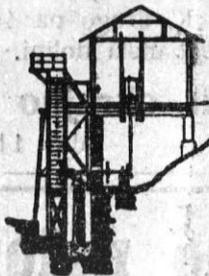
s tremi jekami

kašelj

hripavost, zasliženost, katar, krčeviti in hripavi kašelj najbolje. Zavoj 20 in 40 vin. :: Doza 60 vin. Dobi se pri H. Roblek, lekarna, Tržič.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-42 89

govarna za stroje, železo in kovinolivarna priporoča kot posebno žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Srečen vse žive dni,
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor vživa

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki

Ljuška kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Pozor. Pozor.

50.000 parov čevljev.

4 pare čevljev samo K 8.—

Ker je več tvornic ustavilo delo, sem dobil naročilo, da spravim večjo množino pod tvorniško ceno v denar. Dobavim vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trkove: rjave ali črne, galoširane s kopicami in s močno nabiti podplati, elegantni in po najnovejši fazoni. Velikost po številki. Skupaj 4 pari K 8.—. Razpošilja se po povzetju. Razpošiljalnica čevljev:

P. Lust, Krakov št. 48/5.

Zamena dovoljena, ali denar nazaj. 84 65

5 kg žgane kave

franko na vsako postajo

41 10-8 za kilogram

Brasil-mešanice, jako dobre K 3.—
Zajutrek-Melange, fini okus 3-40
Central, nežne, fine 3 60
Karlsbader-Melange, močne, fin aroma . . . 4.—
Dunajske Arabia-Spezialitete, jako priljubljene mešanice 4-40

razpošilja po povzetju

„Arabia“, Import kave in čaja
Dunaj III/2, Untere Viaduktgasse Nr. 35.

Kavarne, restavrant, inštituti, zavodi dobe prednostno ponudbo.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z milnčkom, iz zagrebške tovarne.

M. Koga V. Y 112, 2: 1 V.

Tovarniška znamka

Raznovrstno blago za ženske in moške obleke, pa tudi že narejene obleke za otroke in odrasle prodaja v veliki izbiri po zelo nizkih cenah

novoustanovljena trgovina

J. PFEIFER („pri Fajfarju“)
v Kranju (poleg Jahačeve gostilne).

Velika izber klobukov!

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.

Samo
MINLOS^{OV} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI.

Je oni, o katerem pravi znani in odlični kemik milne industrije, gospod dr. K. DEITE v Berlinu, da ima veliko pralno moč,

večjo nego milo ali milo in soda ne da bi kvaril perilo. 32 14-4

Minlos^{OV} pralni prašek je torej najboljši

kar se more rabiti za pranje perila, varuje v največji meri perilo, je poceni in daje

bližječo beloto ter je popolnoma brez duha.

Zavitek 1/2 kg stane samo 30 vin.

Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonijalnimi blagom in milom.

Na debelo:

L. Minlos, Dunaj, I. Mülkerbastel 3.

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Jzdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital-Stritar, ul. 7

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 49 52-3

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočajo svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Glinaste peči 138 52-36

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporočajo

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata Eberl 212

orkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

Ljubljana Miklošičeve ulice 6, nasproti hot. 'Union'

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

52-24

Josip Pogačnik v Radovljici

krojaški mojster

Odlikovani 1909 na razstavah v Londonu in v Parizu s prvim derilom: častno diplomu, velikim zlatim častnim križcem in veliko zlato kolajno.

priporočajo cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in loyskih oblek ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoškega in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in ceno ter se sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela natančno po meri in izbranem kroju ter po želji naročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine, obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke, naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen naročnik. 86 52-50

Vina

štajerska, dolenska, goriška, vipavska, istrijanska, dalmatinska, jamčeno pristna

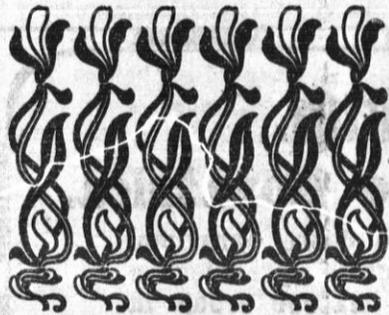
ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-12

Agro-Merkur

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

209 52-26

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

Ravnokar je izšel velik cenik z najlepšimi novostmi, katerega na željo pošiljam vsakomur brezplačno

Ustanovljeno leta 1885.

Martinova cesta 20 **R. Lang** Martinova cesta 20

Postajališče električne cestne

železnice pri šentpeterski cerkvi. 126-80

LJUBLJANA ::: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh oonah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špejaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki cenj.

Modrool iz žilnatega omražja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

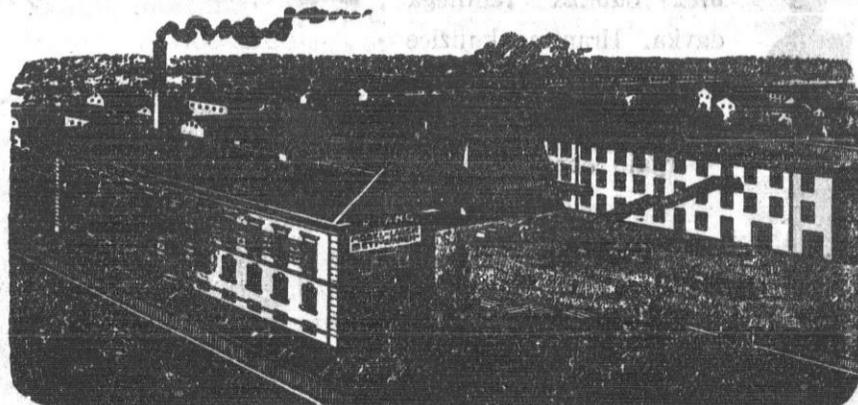
Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalnik, miza, stensko ogledalo.

Špejaliteta v ne-vestnih balah. Ve-lik prostor, pri-tiljano in v l. nad-stropju.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Ne zabite Ciril-Methodove družbe!

Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Uradni prostori: Šelenburgova ulica
(pri „Maliču“).

Vplačani deleži K 101.880.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plača zadruga sama.

Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico.

Daje posojila na najrazličnejše načine.

Ravnotam

Menjalnice: Zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke i. t. d. Nakazila v Ameriko Eskomptira trgovske menice.

Preskrbuje vnovčenje menice, nakaznic, dokumentov i. t. d. na vsa tu- in inozemska tržišča.

Izdaja izkaznice. 10 12-6

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12. ter popoldne od 3. do 5.

Zobozdravniški atelje obotehniški ::

dr. Edvard Globočnik

v Kranju 220 52-24

je slavnemu občinstvu na razpolago

vsaki dan in tudi v nedeljo.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Špecijaliteta: 76 52-49

valjični zastori (Rollbalken).

Na debelo in drobno!

Šolske potrebščine

vseh vrst priporoča po najnižjih cenah galanterijska in modna trgovina

Anton Adamič

galanterijska in modna trgovina

KRANJ :: Glavni trg.

**Posebno ugodne cene
za dijake!**

Klobuke, čepice, srajce, kravate, ovrtnike, zapestnice, naramnice, nogavice, žepne robce, glavnike, donarnice, mila in drugo toaletno blago, krtače, torbice i. t. d.

Telovadni čevlji v veliki izberil

:: Cene znatno nizke! ::
Postrežba točna in solidna!

Na debelo in drobno!

Priložnostni nakup.

Umetni mlin. • • Žaga. • • Kovačnica.

Mlin je sezidan po najnovjšem sistemu, jako dobro opravljen, brez konkurence in ima dela v izobilju. Žaga je opremljena s cirkularnimi in drugimi žagami. Kovačnica ima vse orodje in stroje. Zraven spadajo tudi travniki, njive in vrtovi.

Proda se jako vredno radi rodbinskih razmer.

Vpraša naj se pri 251 20-18

Josipu Kremser, posestniku umetnega mlina,
Lavamünd, Lavantinska dolina,

Koroško. — Dopise se prosi v nemškem jeziku.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

Rezervna zaklada
iznaša:

K 92.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po $5\frac{1}{2}\%$ ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6% :: Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

192-29

Denarni promet
v letu 1908:

K 5.000.000

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od

2.—6. ure pop. izvzemši nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

